

VERSLAG

Commissie Algemeen Bestuur BEGROTING

Corsanummer: BV22.0103

Datum vergadering : 18 oktober 2022

Aanwezig in de raadszaal:

Commissieleden:

WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, P. van Olst, Jan Alsemgeest, Mark Bik, Ton Jansen, Bianca Boonstra, Paul Zantman, Chantal van Weede, Abdel Afalah
Leefbaar 3B : Don van Doorn, Johan Philippens, Terry Duivesteijn, Machiel Crielaard, Jean Paul Meuldijk, Marjolein Gielis, Leon Erwich
CDA : Jan Willem van den Beukel, Job Halkes, Michel Krieger, Frans Ammerlaan, Charles van Harn, Dave Bergwerff
VVD : Matthijs Machielse, Ed van Santen, Theo van Son, Ivo de Graaf, Christiaan Toussaint, Vincent Jumelet, Eric Kampinga
D66 : Ineke den Heijer, Brecht Weerheim, Eva Heijblom
CU : Kees Willen Markus, Arjen Hofman, Sam van Egmond
GroenLinks : Marko Ruijtenberg, Manon van Splunter
PvdA : Petra Verhoef, Hamid Azzouzi, Nanno Scheringa, Sonnie Biharie

Burgemeester : Pieter van de Stadt

Wethouders : Simon Fortuyn, Leon Hoek, Michiel Muis, Titia Cnossen

Voorzitter : Jan Pieter Blonk

Griffier : Eveline Hamelink - van Rens

Commissiegriffier : Lianne van den Houten, Karin Koemans, Rianne Kokke

Afwezig

CDA : Nelleke Bouman, Wouter de Rooter, Rita Leijendekker
VVD : Marloes Draak, Boris Wezenberg, Nathalie van Bakel
D66 : Erik Jonker, Bert Bakker, Ronald van der Stad, Arjen van Berkel, Sander Smolders
CU : Lenneke Maasland, Annette Molenaar, Paul Lieverse
GroenLinks : Menno Duk, Selgei Gabin, Jorgen van de Burgt
PvdA : Valmir Xhemaili

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 17.00 uur: Ik open de raadscommissie over de begroting 2023, het is vandaag 18 oktober 2022. Mede namens commissiegriffier Lianne van den Houten welkom aan de inwoners hier op de tribune en zij die via de webcast nu of later naar ons kijken en luisteren. Fijn, dat ook alle fracties vertegenwoordigd zijn, welkom aan u, raadsleden, duo-raadsleden. En natuurlijk welkom aan de burgemeester, de wethouders en last but not least de ambtenaren, de griffier en de commissiegriffiers. Vanavond buigt de raad zich ter voorbereiding op het vaststellen van de begroting in de raadsvergadering van 3 november in een oordeelsvormende vergadering over de begroting van het volgend jaar. Met andere woorden: wat vinden de 8 fracties, de 8 politieke partijen in deze raad van de door het college voorgelegde begroting. Het is duidelijk wat het college voor ogen staat waar in 2023 ons geld aan wordt uitgegeven en waar onze inkomsten vandaan komen. Dat heeft het college in een 245 pagina's tellend boekwerk opgeschreven. Zijn de fracties het daarmee eens, of willen fracties schuiven met de uitgaven of inkomsten? Uitgaven en inkomsten moeten wel altijd in evenwicht blijven, dus als u meer wilt uitgeven, moeten er meer inkomsten tegenover staat, andere uitgaven moeten dan verminderd worden. Kortom: het kan vanavond interessant worden wat de verschillende fracties gaan voorstellen, waar ze meer of minder geld aan willen uitgeven. Of misschien wel inkomsten willen verhogen om extra uitgaven te doen. Wij zullen het zien vanavond.

De spreektijden voor de fracties zijn vanavond 10 minuten in de eerste termijn, 1 minuut voor interrupties. De klok staat bij aanvang dus op 11 minuten. 5 minuten voor de tweede termijn en ook 1 minuut voor interrupties, dus 6 minuten. Als een fractie tijd overhoudt in de eerste termijn, wordt de resterende tijd mee genomen naar de tweede termijn voor meer ruimte en tijd in de tweede termijn.

Aan het eind van de eerste termijn van de commissie wordt de vergadering voor drie kwartier geschorst voor het nuttigen van de maaltijd, dat zal naar verwachting rond half zeven zijn. De volgorde van spreken is vanaf de grootste fractie aflopend tot aan de kleinste fractie. Dat waren mijn mededeling. Dan de aanwezigen. Ik heb gezegd: fijn dat alle fracties er zijn. Een heel rijtje van afwezigen noemen, daarvan hebben we afgesproken dat we dat niet meer doen. We zeggen: blij dat alle fracties er zijn. Dat ik een andere intro heb, dat is het gevolg van de cursus die wij afgelopen vrijdagochtend als voorzitters hebben gehad.

2. Insprekers

De voorzitter: Die hebben zich niet gemeld.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering

De voorzitter: Dat doen we bij de volgende vergadering.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Is de agenda akkoord zo? Dat is het geval.

5. Bespreekpunten:

De voorzitter: Er zijn geen bespreekpunten.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Begroting 2023 - 2026

De heer Jumelet, WIJ: Het is mooi om te zien dat zo'n cursus toch snel vruchten afwerpt, dat is positief. We leven in een bizarre tijd. We worden niet geconfronteerd met een enkele crisis, maar inmiddels 2 handen vol aan crisissen. Kon ik bij de kadernota nog starten met de woorden: positief vooruit. Nu geldt voor veel Lansingerlanders het adagium: ik worstel en ik hoop mijn kop boven water te houden. Een bizarre tijd. Was de klap van corona net voorbij, komt nu die enorme energiecrisis langs. Bizar en zorgwekkend. Dit vraagt van ons als samenleving en van ons als gemeente, maar ook van ons als raad veel. Polarisatie ligt snel op de loer, maar juist nu is eensgezindheid en solidariteit van levensbelang. Mijn fractie vraagt dan ook aan u, het college, maar bovenal ook van onze raad, om daar waar het moet en kan onze verantwoordelijkheid te nemen en met elkaar onze samenleving door deze periode te helpen. Gelukkig neemt de samenleving en nemen wij verantwoordelijkheid, er zijn voorbeelden te over. Tijdens de commissie samenleving j.l. liet wethouder Hoek zien wat er nu al allemaal gebeurt om te helpen en te stutten waar het kan. Mijn fractie was en is onder de indruk en blijft de verwachting uitspreken dat ook in de komende periode het college het maximale blijft doen en waar nodig terug komt naar de raad. Laten we als fracties niet polariseren, maar juist eensgezindheid uitstralen en samenwerken. De titel van het coalitieakkoord 'samen verantwoord verder' wint juist nu enorm aan kracht. Niet alleen voor de coalitie, maar juist voor ons allemaal, samenlevingbreed. Bij de kadernota was de stemming bedrukt: wat zou de meicirculaire brengen? U was terecht terughoudend. Collega Hamid Azzouzi voorspelde met zijn berekeningen dat er geen reden was tot pessimisme, hij heeft gelukkig gelijk gekregen, complimenten voor zijn deskundigheid. Mijn fractie is erg content met de wijze van openheid en transparantie door raadsbreed vorm en inhoud te geven aan het begrotingsproces. Hiermee geven we met elkaar inhoud aan het meer in positie brengen van de raad en het politieke debat terug te brengen in deze raad. Mijn fractie vraagt zich wel af wat nut en noodzaak zou zijn van de kadernota in het voorjaar als deze gebouwd moet worden op drijfzand en met zoveel grilligheid in de cijfers. Vraag aan de wethouder: hoe kijkt u hier tegenaan? Ziet u een aanpassing van het proces? De voorliggende begroting is sluitend met zelfs een kleine plus, maar wel met financiële zorgen voor de jaren '24 en volgende. Mijn fractie is blij dat naast de technische bijstellingen ook met name het collegeprogramma volledig is verwerkt in deze begrotingen en eveneens de bij de kadernota aangenomen moties en amendementen. Ik merk daarbij wel op, dat een aantal punten uit het coalitieakkoord nog verdere uitwerking vraagt, maar we gaan ervan uit dat het college werkendewijs dit in de komende periode oppakt en met voorstellen naar de raad gaat komen. In mei gaf ik reeds aan dat mijn fractie behoedzaamheid voorstaat, zeker nu de onzekerheden groot zijn, er een recessie aankomt of misschien al is. De inflatie is gigantisch, de energieprijzen schieten de pan uit en we hebben nog steeds met allerlei onzekerheden te kampen. Behoedzaamheid is zeker op zijn plaats. Om de uitkomst van de septembercirculaire met extra geld voor onder meer de cao's zet mijn fractie net als het college graag een hek om het te gebruiken waarvoor het bestemd is. U ziet een relatief tevreden fractie WIJ als het gaat om de voorliggende begroting 2023, maar ook een fractie die met zorg is vervuld als het gaat om de ontwikkelingen in de komende periode. Mijn fractie wil graag specifiek de volgende vragen aan het college stellen. M.b.t. de flexwoningen: bent u het eens met mijn fractie dat flexwoningen voor Lansingerlandse spoedzoekers, starters en anderen naast de realisatie in combinatie met ontheemde Oekraïners ook gerealiseerd moeten worden elders in Lansingerland en dat dit prioriteit blijft? Wanneer

verwacht u dat er daadwerkelijk flexwoningen voor arbeidsmigranten beschikbaar zullen komen in Lansingerland? Op welke wijze gaat u bevorderen dat deze specifieke woningen nu daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden? Het beroep dat wordt gedaan op ons ambtelijk apparaat is groot en is zichtbaar in deze begroting. Mijn fractie geeft u graag mee, dat het niet alleen zit in de aantallen, maar juist ook in het goede werkgeverschap. Vraag aan de wethouder: op welke wijze bent u in staat om de kwaliteit te blijven garanderen van ons ambtelijk apparaat? Daarnaast is de raad gebaat bij een goed functionerende griffie, dat is dagelijks in ons werk zichtbaar. Complimenten voor de griffie. Wij zijn dan ook blij dat een halve fte specifiek voor communicatie wordt toegevoegd vanuit de 7,5 fte per 1.000 inwoners aan de griffie. Graag voor de raad van de wethouder een bevestiging hiervan. De investering in jeugd en jongeren dient ook juist in de preventieve sfeer te gebeuren. We weten wat de coronaperiode met jongeren gedaan heeft. Mogelijk worden we er de komende tijd weer mee geconfronteerd. Vraag aan de wethouder: hoe kijkt hij hier tegenaan? Wat gaat het college doen? Daarnaast vindt mijn fractie een preventieproject Kapot Sterk, Steek jij je hand uit, het lespakket in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs om onze jeugd te behoeden voor het foute pad super belangrijk. Mijn fractie zal dan ook een motie indienen om in 2023 € 100.000 uit het begrotingsoverschot extra te investeren om scholen het lespakket te geven. Mijn fractie ziet een toenemende financiële problematiek bij werkenden met een inkomen boven de 120%. Jongstleden is in de commissie samenleving van gedachten hierover gewisseld. Er wordt veel gedaan met name voor de groep inwoners tot 120% inkomen, maar juist de groep erboven valt veelal buiten de vele regelingen en voorzieningen. Vraag aan de wethouder: hoe kijkt u hier tegenaan en wat gaat het college doen? Tot slot mijn laatste vraag, het onderwerp wonen. Wij hebben met elkaar realistische doelstellingen afgesproken. Vraag aan het college: is het beeld op blz.6 van het coalitieakkoord voor u haalbaar? Mede afgezet tegen de toegenomen aantallen nieuwbouwwoningen in de begroting. Welke inspanning gaat u eventueel doen om die doelstellingen daadwerkelijk te gaan halen? Ik ga afsluiten. Ondanks de vele crisissen en ondanks het hetgeen we in Lansingerland voor onze kiezen krijgen, heeft mijn fractie er het volste vertrouwen in, dat we samen door deze periode gaan komen, mits we ook oog houden voor elkaar, de kracht van de samenleving benutten, maar daar waar nodig als lokale overheid onze verantwoordelijkheid nemen. Ik bedank de verenigingen, de kerken, de vele instellingen en organisaties, de vele vrijwilligers, bedrijven, maar ook ons ambtelijk apparaat, de brandweer en politie, voor al het goede wat zij doen voor onze inwoners. Alleen samen lukt het. Dank u wel.

De heer Van Doorn, L3B: Allereerst complimenten voor de voorliggende begroting. Meneer Jumelet haalde het al aan: dat er oog blijft voor de bijzondere uitdagingen waar wij als samenleving met elkaar voor staan. Dat we daar oog voor houden, met name voor degenen die het daar zwaar in hebben. Complimenten voor het proces, dat we doorlopen hebben. Dat is ons erg goed bevallen: open, transparant. In vergelijking met voorgaande jaren: gelijktijdig was iedereen op hetzelfde informatieniveau, waardoor er een gelijkwaardige positie in de raad ontstond. Wat mij betreft ervaar ik daar een heel positief effect op in de onderlinge samenwerking, het vertrouwen en het gezamenlijk optrekken als raad in plaats van individuele fracties. Dat deel is alvast geslaagd en daar wil ik complimenten voor uitspreken. We zijn blij met een echt uitgebalanceerde begroting. Er zit een aantal intensiveringen in: € 0,7 mln oplopend naar € 1,6 mln. Dat wordt niet met allemaal extra inkomsten gedekt, we hebben ook serieus gekeken naar ombuigingen. Dat is een traject dat L3B al langer omarmt. Kritisch kijken naar ingezet beleid als dat niet aantoonbaar bijdraagt aan het bereiken van doelstellingen, dan moeten we niet schromen om die middelen te re-alloceren en op die manier een andere richting te geven aan deze mooie gemeente. Op dat laatste zien wij nog wel een ontwikkelpunt, blijvend, in de P&C cyclus. Dat is beter in beeld brengen wat het effect is van beleid dat wij hier met elkaar afspreken en waar wij middelen voor beschikbaar stellen. Dat instrument van indicatieve taakstellingen, dat is wat L3B betreft een doorlopend proces, daar stoppen we niet mee, dat blijven we ieder jaar doen. Verder bijstellen en actualiseren, wij hebben daar een sturend instrument. De raad moet steeds in positie zijn om de afwegingen te maken. Verder wil ik kort stilstaan bij de successen vanuit L3B. We hebben natuurlijk de verkiezingen achter de rug, er zijn allerlei beloftes gedaan. We zijn er erg tevreden over dat we een aantal mooie punten terugzien in de begroting. Gelukkig, door een positieve ontwikkeling, is er toch geen taakstelling m.b.t. OZB voor woningen. We zitten met zijn allen in een crisis en dat hakt er in de samenleving echt stevig in. We zijn er blij mee, dat we niet genoodzaakt zijn om ook aan die knop te draaien. Het versterken van de burgerparticipatie, een belangrijk item, het staat goed op de agenda, er zijn goede werkgroepen gaande. Wat dat betreft hoopvol naar de toekomst toe om er echt eens meters in te gaan maken en het niet bij woorden te laten. De veiligheid vergroten: Lansingerland is echt een veilige gemeente, maar er is echt nog wel ruimte voor verbetering. Intensivering van het aantal BOA's. Dat niet alleen, ik kom er later op terug als ik een aantal wensen heb. Er zit nog een doorontwikkeling in de wijze waarop we die inzetten. Gratis OV voor ouderen, zeker ook in deze tijd, daar kom ik straks op terug bij de wensen, om die verbinding goed te organiseren. De introductie van een mobiel servicepunt. Als je kijkt naar de openingstijden van de Snip. Een visie voor met name de kern Bleiswijk over verbonden zijn in het bestuursdeel, als je kijkt wanneer die open zijn,

dan is dat bedroevend. Desalniettemin verwachten wij veel van het mobiel servicepunt, niet alleen voor die kern, maar vooral ook voor de buitengebieden. En veiligheid natuurlijk, de introductie van nu eindelijk bewaakte fietsenstalling, dat zijn mooie ontwikkelingen die we graag omarmen. Ware het niet dat we ook een aantal wensen hebben, waar wij graag de visie van de andere partijen op willen horen om te kijken of ze de komende periode met ons willen kijken of we daar een dekking voor kunnen vinden en of ze het op de inhoud ook met ons eens zijn. We hebben het weleens vaker genoemd: binnen 6 minuten overall een AED. De fractie van L3B heeft het flink ingebracht als het gaat over de aanrijdtijden. Dat is belabberd, laten we dat vaststellen. De AED kan letterlijk levens redden en de investeringen zijn relatief laag. We hebben er nog 3 nodig en we willen niet gaan zitten wachten tot er een particulier initiatief is, dus we willen dat als gemeente als laatste verantwoordelijkheid op ons nemen. Die 3 kosten € 2.500 per stuk en het onderhoud € 750, dus wat ons betreft: oppakken. Ik hoop dat we daar steun voor krijgen, wie weet hoeveel levens we daarmee kunnen redden. Veiligheid plaatsen we daarmee in een breder perspectief dan alleen maar handhaving en repressie, ook aan de preventieve kant. Dat niet alleen, we zetten ook in op de gezondheid daarmee. De BOA, we hebben daarbij een norm gesteld van 1 op 5.000. Normaal ben ik niet zo van de normen, daar kom ik nog op als ik het over een kritisch punt heb, maar in dit geval vinden we hem wel richtinggevend. Er zit een bepaalde visie achter. We komen er na deze intensivering nog steeds 2 tekort en ik wil graag met deze raad kijken hoe we mogelijk al versneld dekking kunnen vinden voor die 2. Wij verwachten van de portefeuillehouder inzicht te krijgen in de transitie van een repressieve BOA naar meer de wijkBOA, een regisseur die onderzoek doet, de contactpersoon in de wijk, gericht op preventie. Dat kan van heel smal, huftergedrag, als het gaat om afval, tot de brandweer en allerlei zaken die het veiligheidsdomein raken. Meer oog voor preventie en verbinding met de samenleving maken. Dat is een belangrijk wens en we kijken graag naar de andere fracties. Eerder al genoemd door onze fractie, dat gaan we dit jaar weer inbrengen, juist in deze tijden waarin verbinden van groot belang is en ontmoeting, de sportbox. Daar hebben we het al vaker over gehad, we willen er graag 3 aanschaffen voor in de buitenruimte. Laagdrempelige toegang tot bewegen kost relatief weinig: € 40.000 eenmalige aanschaf en vervolgens € 5.000 per jaar onderhoud. Niet alleen gezond, maar ook erg gezellig, dus we hopen daar ook steun voor te krijgen. Gratis OV voor ouderen, daar heb ik nog een vraag aan de wethouder. Dit staat nu voor 2024, maar ik kan het me voorstellen dat we niet een heel jaar gaan zitten wachten met de ontwikkeling, dat we misschien in september of augustus al kunnen starten. Dan hebben we niet het volle bedrag voor dat jaar nodig, maar een deel. De vraag aan de andere fracties of ze het steunen, het initiatief naar voren trekken, zodat we medio 2023 echt van start kunnen. Zeker in deze tijd gun ik het onze ouderen om goed verbonden te zijn met de regio en daar middelen beschikbaar voor te stellen. Ik kondigde al aan, dat we ook een punt van kritiek hebben. Het zal niet verrassend zijn dat het gaat om 7,5 fte per 1.000 niet als richtinggevend stip op de horizon, dat snappen wij wel, je moet als organisatie meegroeien met de ontwikkeling van je gemeente, maar wat ons betreft is dat geen doel op zich. Dus L3B wil dat als een richtinggevend norm zien, maar niet op voorhand daar al budget voor vrij maken en dan kijken wat we ermee gaan doen. Dat is wat ons betreft echt de verkeerde volgorde. Ik kan me haast niet voorstellen dat het ambtelijk apparaat of het college dat voor ogen heeft, maar wat ons betreft doet u netjes een voorstel bij de kaderbrief en de begroting op basis van een uitgewerkt strategisch personeelsplan. Vervolgens is dan altijd de eerste stap: welk beleid werkt, wat werkt niet of onvoldoende, kunnen we daar middelen re-alloceren? Als we dat gedaan hebben kijken we naar een ombuiging. Als dan blijkt dat meer fte nodig zijn, omdat wij als raad het beleid hebben geïntensiveerd, dan wil ik dat graag voorzien van een goede onderbouwing naar de raad krijgen, zodat we ieder jaar netjes dat soort besluiten kunnen nemen. Daar wil ik het in de eerste termijn bij laten.

De heer Krieger, CDA: De fractie van het CDA heeft kennis genomen van de concept begroting 2023-2026 en dankt het college en de gemeentelijke ambtenaren voor het opstellen en aanleveren ervan. Mijn fractie wil een compliment geven over de open manier, waarop de concept begroting tot stand is gekomen. Ook zijn wij verheugd, dat de door de raad breed gedragen voorstellen om de stelposten inhuur en de uitgangspunten m.b.t. het BTW compensatiefonds te schrappen, hebben bijgedragen aan in ieder geval een sluitende begroting voor 2023. Over openheid gesproken, mijn fractie constateert dat de hoofdpunten van de concept begroting voor het overgrote deel volledig in lijn liggen met de eerder aan de raad gepresenteerde kadernota. Dit baart het CDA wel wat zorgen en wel om de volgende redenen. Structureel koersen we als gemeente af op een tekort van € 8 mln in 2026 en zakt onze weerstandsratio onder de afgesproken marge 1.2 en dit moet 1.4 zijn. In 2023 is de begroting sluitend gemaakt, echter, dit gaat voornamelijk ten koste van het bedrijfsleven met een lastenverzwaring van ongeveer € 1.138.000 de OZB verhoging niet-woningen. Inmiddels lijkt de begroting voor 2023 ingehaald door de actualiteit. Mijn fractie vraagt zich af of het in deze tijd wel verstandig en gewenst is om de lasten voor het bedrijfsleven te verhogen. Dit met in het achterhoofd de hoge energieprijzen, de dreigende recessie, stijgende kosten voor grondstoffen, personeel et cetera. De opbouw van het structurele tekort en de lastenverzwaring voor het bedrijfsleven zijn in deze onzekere tijden onwenselijk, maar zeker als we kijken aan welke zaken geld besteed wordt. Gratis openbaar vervoer voor ouderen, wat het CDA betreft

doen we dat gericht en dan wel voor de oudere minima tot 140% van het bijstandsniveau. Heel dure bewaking van de geplande fietsenstalling onder het geplande cultuurhuis in Berkel centrum west, naast de tonnen die de fietsenstalling op Westpolder en bij Rodenrijs al kosten. Kan dit niet goedkoper? Is dit niet een mooie kans om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven? Een structurele verhoging van de exploitatiekosten van het cultuurhuis. Dit is niet verstandig. Ja, wij zien het belang van de culturele sector, maar een gezond cultuurhuis zou zichzelf moeten kunnen bedruipen of in ieder geval kunnen draaien met de reeds eerder begrote exploitatiekosten. Iedereen moet de komende jaren de broekriem aanhalen, dus ook het cultuurhuis. Het sturen op 7,5 fte per 1.000 inwoners wat betreft de personele bezetting. Ja, de gemeentelijke organisatie kampt met personeelskrapte, maar dat ligt aan moeilijk vervulbare vacatures. Dan is het zo dat groei van de gemeente en nieuwe ambities capaciteit vragen, maar we hebben in de vorige periode steeds gezegd: personeel volgt beleid. Kortom: per beleidsveld formuleren we een ambitie en daarbij past een budget voor mensen en middelen. In die volgorde. Het platte sturen op de factor 7,5 fte per 1.000 inwoners lijkt ons dus niet zo verstandig. Wij denken dat het beter blijft om gericht te sturen op beleidskeuzes wat betreft personele bezetting. Verder zien wij de algemene reserve de komende jaren slinken. In 2023 bedraagt deze € 70 mln, in 2026 voorspeld € 48 mln. Dat is weleens anders geweest. Onze vrees is dat gelden die nu worden gebruikt uit de algemene reserve de komende jaren weleens heel erg nodig blijken te zijn om inwoners en lokale economie in zware tijden te steunen. Reeds eerder sprak de wethouder financiën namens het college in de commissie de woorden dat hij geen glazen bol heeft en aldus naar beste kunnen en met de nu beschikbare informatie zijn werk doet. Daar heeft de wethouder volgens het CDA een punt, maar dat we de ijsbergen niet zien betekent niet dat ze niet op onze route liggen. Mijn fractie is oprecht bezorgd over de robuustheid van het financiële beleid van dit college. Tel daarbij op, dat de Eneco-gelden te makkelijk worden benut, ons allemaal bekend. € 3,6 mln naar flexwoningen. Ja, deze zijn nodig, maar dit mag geen precedent scheppen. Deze hadden uit de algemene reserve moeten worden gefinancierd. Het was eerlijk maar zorgelijk dat de wethouder bekende dat de greep uit de Eneco-middelen mede was ingegeven door de sterk dalende algemene reserve. Daarom is het aanwenden van de Eneco-gelden voor de bouw van een nog veel duurder cultuurhuis financieel zeer onverstandig en onbespreekbaar, zoals ook al toegelicht door mijn collega de heer Bergwerff in de commissie samenleving. Hoe nu verder? Wat mijn fractie betreft moet het college scherp zijn op kostenverhogingen en hoeft de focus nu niet alleen te liggen op bezuinigingen. Wij zien als fractie dan ook ruimte om op de korte termijn de lastenverzwaring m.b.t. de OZB niet-woningen te schrappen en we vragen daarvoor steun van de andere partijen. Uit de brief van 11 oktober 2022, de septembercirculaire, blijkt dat er extra financiële ruimte is ten bedrage van € 1.683.000. Tellen we deze op bij het begrotingsaldo 2023 van € 158.000 dan is er een overschot van € 1.841.000. Na het schrappen van de lastenverzwaring OZB niet-woningen zou dan nog steed in 2023 een overschot resteren van ruim € 700.000. Dat zou in deze onzekere en zware tijden goed nieuws zijn voor ondernemers. Wat de lange termijn betreft, wil mijn fractie het college mee geven waakzaam te zijn en spaarzaam te zijn. Mede gezien het feit dat het lange termijnbeeld een structureel tekort laat zien met voorlopig een tekort van bijna € 8 mln in 2026. Tot zover.

De heer Machielse, VVD: Lansingerland is nog niet af en dat zien we maar weer eens. Toch, het is pas een paar maanden geleden dat er voor 2023 een tekort werd voorzien van vele miljoenen euro's structureel, wat daarna nog zou kunnen oplopen. Natuurlijk, dat was met onzekerheid omgeven: wanneer zou het rijk ons structureel gaan compenseren voor de jeugdzorg, welke werkelijkheden zaten er in het gemeentefonds voor Lansingerland? Tegelijkertijd bleef voor ons onduidelijk hoe de economie zich zou gaan ontwikkelen, wanneer de coronapandemie bedwongen zou zijn. Zou er nog een crisis aankomen of zou de economie blijven aanzwellen? Veel van die vragen zijn vandaag nog niet beantwoord, maar toen ook niet. In dat licht huldigden we toen het adagium: better be safe than sorry. De raad deed voorstellen om de tekorten te verkleinen, zojuist ook door de heer Krieger genoemd. Het doemscenario, dat ik toen schetste, is dat er maar 1 alternatief zou zijn: lastenverhoging als sluitstuk. Dat had ook zo geweest als er geen zilvervlood was komen binnenvaren vanuit het rijk. Want vandaag treft u ook een blijde VVD, want er gaat veel goed. Veel van de plannen en ambities van de vorige coalitie met verscherpingen en aanvullingen vanuit de huidige coalitie, hebben hun plek kunnen vinden in deze begroting. Maar we moeten wel eerlijk zijn, want daarbij zijn we geholpen door die zilvervlood die is komen binnenvaren. € 3,6 mln extra vanuit het rijk, in een paar maanden gevonden. € 2,4 mln daarvan zetten we nu in en € 1,2 mln behouden we nog voor onzekerheden. € 1,2 mln aan reeds eerder uitgewerkte bezuinigingen toch doorvoeren. Daar is de VVD positief over, want het zijn juist deze zaken die geen impact hebben op onze inwoners of een kleine impact hebben, waar we wel scherp op moeten blijven. Of we nou moeten bezuinigen of investeren, onzinnige uitgaven moeten we altijd de nek omdraaien. Tijdens deze voorbereiding kreeg ik ook een beetje een openbaring van de heer Van Santen. Hij zei: één van de redenen waarom ik ooit de gemeenteraad in ben gegaan is om iets aan die schuldpositie te gaan doen. En die is een stuk positiever. Een paar jaar geleden € 300 mln negatief, zijn er nu zelfs trends naar € 0 schuld te zien. Wie had dat durven dromen in Lansingerland 10 of 12 jaar geleden? Die positiviteit geeft ook ruimte voor ambities, want Lansingerland is nog niet af. De VVD heeft ambities om geen donkere

plekken meer te hebben in onze gemeente, om naar nul verkeersslachtoffers te gaan door infrastructurele gebreken. Een strakke aanpak op ondermijning rekent ook op onze steun om Lansingerland een stukje mooier te maken. Maar toch, niet alles is vandaag positief. Er moeten zaken beter. Er moeten zaken beter tussen ons, raad en college, qua onderbouwing en qua richting. Want een koppeling van het aantal ambtenaren aan inwoneraantal, die genoemde 7,5 fte per 1.000 inwoners, is iets wat de VVD niet kan plaatsen in de werkwijze die we met elkaar hebben. We werken al vele jaren met de systematiek dat formatie beleid volgt en dat de consequenties van ambities van deze raad is dat we moeten investeren in middelen, in externen en in eigen mensen. Dat is iets wat de VVD met veel plezier doet, maar enkel een benchmark presenteren aan de raad als enige onderbouwing om te zeggen: we gaan van 7,4 naar 7,5 ambtenaren per 1.000 inwoners en we gaan automatisch meegroeien, dat is voor de VVD geen enkel argument. Als iedere gemeente zou sturen op gemiddelden, dan worden we allemaal hetzelfde en dat is juist niet waarom ik in Lansingerland woon en dat is juist niet waarom onze inwoners in Lansingerland wonen. Als we gemiddeld wilden zijn, dan zou het hier niet zo mooi zijn. Bij het ombuigen omlaag, als we moeten bezuinigen, volgen we een buitengewoon zorgvuldig proces, waarbij we exact de impact in kaart brengen. Hoe kunnen we de pijn verdelen, waar kunnen we eventueel bezuinigen of besparen op ambtenaren zonder de impact voor onze inwoners te groot te maken, hoe zit de mix met materiaal en mensen? Dan simpelweg bij de knop omhoog zeggen: we gaan de norm hanteren van 7,5 fte per 1.000. Dat kan de VVD niet plaatsen in de systematiek. Als we zo zorgvuldig zijn bij bezuinigen of ombuigingen naar beneden, dan moeten we minstens zo zorgvuldig zijn bij investeringen naar boven toe. Dat missen we op dit punt. Er zijn ook zorgen om Lansingerland verder af te maken. Een groot punt is de omgevingswet, die eraan komt. We zien nu dat we € 800.000 minder kosten daaraan gaan hebben in ieder geval in 2023. Maar ook las ik vorige week in Binnenlands Bestuur en ook op de NOS was dat te zien, dat de meeste gemeenten de ICT-systemen nog niet op orde hebben en dat de meeste gemeenten nog helemaal niet klaar zijn voor de invoering, die weer is uitgesteld tot 1 juli. Maar we willen Lansingerland afmaken en mooier maken. Gaan we daarmee door? Zijn we daar klaar voor? Ik zie de wethouder al moeilijk kijken, dus ik ben heel benieuwd. Er zijn andere zorgen bij de VVD. Ik noemde zojuist al dat het doemscenario van dit voorjaar van lastenverhoging als sluitstuk dan gelukkig van tafel is, maar als we geld weten te vinden in onze begroting voor nieuwe ambities en voor investeringen in onze organisatie, moeten we dan niet ook onze inwoners een beetje gaan ontzien? In deze tijd van constante kostenverhogingen en energiecrisis en druk op het huishoudboekje van onze inwoners, de indexatie van de OZB niet kwijtschelden, die 2%? De VVD staat daar buitengewoon positief tegenover en rekent op steun in deze raad. Ook met al die zorg over de financiële situatie de komende jaren van onze inwoners is een verhoging van het budget schuldhulpverlening van 5% niet veel te laag? Ziet er niet een groot risico in verscholen, dat meer en meer inwoners daar een beroep op gaan doen? De VVD maakt zich daar zorgen om. Daarnaast, op het gebied van veiligheid. De VVD heeft steun voor de constante inzet van onze BOA's en wil actief meedenken met L3B om een voorzet het daar beter te doen. Wat stralen we uit als gemeente als we investeren in BOA's, maar een klein bedrag als € 10.000 gaan bezuinigen op de inzet van cameratoezicht, wat het veiligheidsgevoel van veel van onze inwoners verhoogt en de pakkans na incidenten verhoogt? Is het niet een voorbeeld van penny wise, pound foolish? Hier zal de VVD ook over nadenken. Tot slot, ik noemde het al: Lansingerland is nog niet af, het kan altijd mooier, daar blijven we ons voor inzetten. Er is één voorstel, dat u van de VVD mag gaan verwachten bij de behandeling in de raad, dat gaat over de Sint-intochten dit jaar en de komende jaren. De winkeliersverenigingen hebben de noodklok geluid, dat met de budgetten die zij hebben ze het niet voor elkaar krijgen om mooie Sinterklaasintochten te gaan organiseren, nu het allemaal weer kan, fysiek bij elkaar na corona. Het gaat om een bedrag van slechts € 3.000 extra per kern, om de huidige subsidie van € 1.000 naar € 4.000 per kern op te rekken. Daarvoor hoopt de VVD op steun van veel partijen. De VVD heeft begrepen dat een andere partij reeds bezig is met een voorstel voor dit jaar. De heer Van Doorn: De VVD is me al voor. Gaat de VVD dan L3B steunen om het al naar dit jaar te trekken, omdat we nu de begroting voor volgend jaar behandelen? Ik zie aan het geknik dat we elkaar gaan vinden op dit punt. Dank u wel. De heer Machielse: Weet u wat er zo mooi is, als we tegen de winkeliersverenigingen zouden zeggen: we zijn nu voor de Sinterklaasintochten bezig met volgend jaar. Dan is de enige logische vraag die zij gaan stellen: kun je ons voor dit jaar ook helpen? Uiteraard kunnen de winkeliersverenigingen daar op onze steun rekenen, ook de heer Van Doorn van L3B. Met deze woorden wil ik mijn eerste termijn afsluiten. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer, D66: Ik neem u ook graag mee hoe wij als D66 deze begroting hebben gelezen en hebben gewaardeerd. Om te beginnen: we hebben het gelezen in een tijd waarin het niet makkelijk is om als gemeentebestuur aan de slag te zijn. We hebben te maken met de gevolgen van de verschrikkelijke oorlog, de vluchtelingenstromen, de energiecrisis en de hoge inflatie. Het grijpt iedereen aan, ook hier lokaal. Daarom allereerst de complimenten over hoe het college, de ambtenaren samen met de raad en de griffie de handschoen heeft opgepakt om als gezamenlijk bestuur deze begroting op te stellen. Ook buiten deze begroting is er natuurlijk veel gebeurd, zoals de besluitvorming voor de langdurige opvang van de Oekraïense vluchtelingen. Ook trok het bestuur, college en raad,

samen op om de opvang en de flexwoningen te realiseren. Dat is precies het soort besturen dat wij als D66 ook voor ons zien. Samen met de raad, samen met maatschappelijke partners en samen met onze inwoners onze gemeente verantwoord besturen. Daarom vinden we het ook belangrijk, dat we als raad blijven investeren in de samenwerking met respect voor elkaars verschillen, maar wel op zoek naar de gezamenlijkheid die ons bindt. Dat vooraf, dan terug naar de begroting. Onze eerste termijn zal ik gebruiken voor onze reactie op de begroting. In de tweede termijn wil ik ingaan op de aangekondigde moties en amendementen, die ik al voorbij heb horen komen. Na de kadernota, ombuigingen en de meevallende uitkomsten van de meicirculaire ligt hier dan toch echt, de eerste begroting van dit nieuwe bestuur. Complimenten heb ik al gegeven. Ondanks alle crisissen waar we middenin zitten en de sombere vooruitzichten kunnen we voor 2023 nu toch opgelucht adem halen. Mijn fractie kan zich goed vinden in de voorstellen van het college. Allereerst zijn de ombuigingen om een sluitende begroting te krijgen gelukkig beperkt gebleven, waarbij de maatschappelijke impact ook zo klein mogelijk is gehouden. Daarnaast zijn we van mening, dat het altijd goed is om te kijken naar eigen beleid en dat het niet heel gek is als je dat nu en dan bijstelt. Niet alleen als het moet, maar ook gewoon als het kan. De lokale lasten voor de inwoners hoeven we niet te verhogen en de lijn om de OZB niet-woningen op het landelijk gemiddelde te brengen kunnen wij inmiddels ook steunen. We zien in die begroting ook investeringen terugkomen, zoals we die hebben afgesproken in het coalitieakkoord, omdat we een groen, gezond, sociaal en duurzaam Lansingerland willen zijn. Ook om Lansingerland te kunnen laten groeien en om ontwikkelingen mogelijk te maken hebben we die investeringen nodig. Ik ga er een paar specifiek benoemen. Allereerst duurzaamheid. Onze ambitie is om dit stevig te verankeren in onze gemeente, we zien daar nu al vele goede voorbeelden van, zowel groot als klein en betekenisvol. Zoals het invoeren van het afvalbeleid, het aangaan van de duurzaamheidsleningen waar goed gebruik van wordt gemaakt en kleine dingen zoals de energiewinkel en de energiecoaches. We zijn ook blij dat we inzetten op een financiële regeling die inwoners helpt om hun woning verder te verduurzamen, want daar is het nu echt tijd voor. Tijd om te isoleren, te elektrificeren en ook die zonnepanelen op je daken te leggen. We hebben als gemeente een ruime financiële positie door die Eneco-middelen, dus laten we die dan ook gebruiken om iedereen een stapje voorwaarts te helpen. We willen graag vaart maken en we willen ook graag het college daarbij helpen om die ambitie waar te maken. Verder zijn we ook aan de slag met het verduurzamen van scholen. Voor ons is vooral belangrijk dat het gaat om het gezonde binnenklimaat. In het kader van duurzaamheid noem ik ook verder het verduurzamen van het IBP, het beheerplan. We geven hiermee ook invulling aan duurzaam ingerichte openbare ruimte in Lansingerland. Dat allemaal op het gebied van duurzaamheid, het gaat de goede kant op en wij zijn daar erg blij mee. Naast duurzaamheid zijn we ook blij, dat het college geld steekt in het verbeteren van burgerparticipatie. Een breed gedragen wens van deze hele raad, dus daar hoeft ik niet verder op in te gaan. Als derde punt wil ik onze waardering uitspreken t.a.v. onze inzet in het sociaal domein. Het is geen gemakkelijke tijd, maar we kunnen wel zeggen dat het hier relatief goed gaat. We zijn dan ook blij dat het sociaal domein buiten schot is gebleven als het gaat om de ombuigingen. Een ander zeer belangrijk thema, we zullen het er donderdag verder over hebben, is cultuur in onze gemeente. Op dit moment investeren wij zwaar onder het landelijk gemiddelde in cultuur en dat moet anders. Onze pijlen zijn daarom gericht op Casa Cadanza. Wat D66 betreft komt dit cultuurhuis er zeker, ook als we daar iets meer voor moeten betalen. Het is belangrijk voor de levendigheid in het nieuwe centrum en voor alle Lansingerlandse inwoners. Daarover donderdag meer. Dit was de cliffhanger voor onze kijkers. Dan het laatste punt, de organisatie. Wij vinden het echt goed dat er wordt geïnvesteerd in de organisatie van deze gemeente, want de mensen zijn het goud van deze organisatie, die moeten we binden en behouden. Wij horen te vaak van mensen in organisaties in Lansingerland dat ze steeds weer te maken hebben met nieuwe projectleiders, nieuwe contactpersonen en dat daardoor de samenwerking stroperig verloopt. Dat mag niet en is slecht voor het imago van de gemeente. Wij zijn er dan ook voorstander van om hier extra geld voor uit te trekken en deze trend tegen te gaan. Zijn we dan alleen maar tevreden met deze begroting? Ja, voor een groot deel dus wel. Maar altijd zullen wij op zoek blijven gaan naar nieuwe kansen om onze gemeente gezonder, socialer en duurzamer te maken. Waar we nog wel iets meer ambitie op zouden willen zien, is het werken aan de gezonde samenleving. We houden daarom de kansen die zich voordoen op dit gebied goed in de gaten. Daarom ook een uitnodiging aan alle collega-partijen met goede voorstellen op dit gebied, wij willen altijd samen kijken of we die kunnen verwezenlijken. Maar ook wel een oproep aan ons allemaal, het hoeft niet allemaal in één keer. Het is belangrijk om onze plannen en ambities te doseren om gewoon de dingen die je wilt doen goed te doen, daarbij moet je soms ook een beetje doseren. Specifiek voor de samenwerking die wij belangrijk vinden, is wel dat we samen aan het verkennen zijn geweest met de CU voor een lokaal preventieakkoord. Wij vinden het ook belangrijk om mensen in beweging te krijgen, dus het voorstel van L3B kwam sympathiek over, maar daarover meer in de tweede termijn. Dan kom ik aan het einde van mijn eerste termijn. Voor de toekomst is alles onzeker. Als we kijken naar 2026, dan worden wij hier allemaal onrustig van, denk ik. Maar ook in de jaren 2024 en 2025 zijn we nog niet sluitend. Het blijft echt een lastige tijd om te besturen. Daarom vinden wij de samenwerking van groot belang, maar wij vertrouwen erop, dat zoals we hier nu de afgelopen maanden

met elkaar hebben samengewerkt, dat wij als bestuur van Lansingerland verantwoord verder kunnen gaan. Dank u wel.

De heer Markus, CU: Voor ons ligt de begroting van 2023, een begroting met een totaal ander beeld dan de kadernota. Gelukkig is dit een positiever beeld. Met de financiële ruimte zijn we ook in 2023 weer in staat om datgene te doen wat goed is voor Lansingerland. Complimenten voor het mooie, inzichtelijke proces vanaf de kadernota tot nu. Positief ook, dat er naast nieuw beleid ook kritisch is gekeken naar zaken waar we mee kunnen stoppen. Dit helpt ons bij het maken van afwegingen. Dan de begroting zelf. Voor ons als CU zijn in 2023 de volgende zaken van belang om echt mee aan de slag te gaan. Allereerst armoede en schulden. Juist in tijden van crisis neemt het risico op armoede en schulden stevig toe. De energierekening verdrievoudigt, soms zelfs nog meer, en is door mensen niet op te vangen. Wij vinden dat we als gemeente de opdracht hebben om daar waar mensen echt in de problemen komen ondersteuning te bieden. Hierover tijdens de raad van aanstaande donderdag meer, weer een cliffhanger. Helaas is het zo dat schulden voor verschillende mensen al niet meer te voorkomen zijn. Een belangrijke taak voor de gemeente is dan ook om deze schuldenproblematiek op te pakken. Het is ook goed om te lezen dat hier de komende jaren expliciet op wordt ingezet met de uitvoering van het plan schuldhulpverlening met partners als Humanitas en Schuldhulpmaatje. In dit kader is het wel vreemd, dat de kosten hiervoor alleen maar geïndexeerd worden. Is dat wel reëel? Graag een reactie van de wethouder hierop. Wat ook jammer is, is dat het overnemen van schulden van jongeren niet expliciet als beleid is opgenomen voor komend jaar. Er staat nu niet meer dan een PM-post. Graag horen wij van de wethouder of hij komend jaar werk gaat maken van het overnemen van schulden van jongeren om hen zo een nieuwe start te geven. Kortom: hard aan de slag om armoede en schuld te voorkomen, maar wel zorgen rondom de financiën. Dan ouderen. Vorige week organiseerden wij als CU na enkele jaren van corona weer een ouderenlunch. Deze lunch liet weer zien hoe belangrijk het is dat ouderen elkaar kunnen ontmoeten, zeker voor hen die minder sociale contacten hebben. We zijn dan ook erg blij, dat komend jaar werk gemaakt wordt van ouderenontmoetingspunten en elke kern. Een ander belangrijk onderdeel is het langer thuis wonen van senioren. Dit willen er velen, maar het ontbreekt aan geschikte woningen. Onder nieuw beleid staat dat het college aan de slag gaat met het versneld realiseren hiervan. Maar hoe en welke ambitie is niet terug te vinden, dat is jammer. We horen dan ook graag van het college hoe ze deze ambitie vorm gaat geven. Als derde: gezond leven. Een goede gezondheid begint met gezond gedrag. Preventie lijkt dan ook het toverwoord. Daarom is in 2018 het nationaal preventieakkoord gesloten. Een lokaal preventieakkoord volgde helaas tot op heden niet in onze gemeente, terwijl de gezondheidsproblemen toenemen. Ik noem roken, oorsuizen, overgewicht en zo kan ik nog wel even doorgaan. In de commissie samenleving van september is hier uitgebreid over gesproken, D66 refereerde hier ook al aan. We willen dan ook een motie indienen om dit preventieakkoord te gaan opstellen. Over het hoe en wat hebben wij technische vragen gesteld, maar nog geen antwoorden gekregen. We horen graag van de wethouder de toezegging dat deze antwoorden er ruim voor de raadsbehandeling zijn, zodat wij een goede motie kunnen opstellen. Van de andere partijen hoor ik graag of ze meegaan in deze motie. Mocht er nog financiële dekking nodig zijn, dan denken we aan het afkomen van de stelpost herverdeel-effect, hierover later meer. Dan de groene leefgebieden. Lansingerland mag zich gelukkig prijzen, dat we ondanks dat we in de Randstad liggen omgeven zijn met groene gebieden. Deze groene gebieden moeten we dan ook koesteren. In het coalitieakkoord hebben we hiervoor duidelijke aandachtspunten mee gegeven, deze ontbreken helaas als duidelijke ambitie en actie in deze begroting. Er zijn wel PM-posten of nul euro-posten opgenomen, maar meer ook niet. Graag hoor ik van de wethouder of er komend jaar echt werk wordt gemaakt van het Triangelpark. En of er echt werk gemaakt gaat worden van het realiseren van ecologische verbindingen, specifiek het gebied achter de Kruisweg. Maak duidelijk dat dat gebied groen is en groen blijft. Daarnaast kijken we ook uit naar het onderzoek Kaderrichtlijn Water. Als vijfde punt de burgerparticipatie. Misschien wel één van de meest terugkerende onderwerpen tijdens de verkiezingen en veel begrotingsbehandelingen. Een thema dat elke commissie wel terugkomt. Het jaar 2023 wordt een jaar van ontwikkelingen, leren en experimenteren, geeft het college aan. Een belangrijk jaar dus. Juist op een thema waar het piept en kraakt in Nederland. Het vertrouwen in de overheid staat op zijn zachtst gezegd onder druk en mensen voelen zich niet gehoord. Kortom: 2023 wordt ook voor onze gemeente een cruciaal jaar als het gaat om burgerparticipatie, een proces waarbij we ook als raad een onderdeel zijn. Een proces ook, waar dingen mis kunnen gaan. Laten we dus niet bij elke fout direct op bank springen, maar samen werken aan een succesvolle burgerparticipatie. Dan zes, duurzaamheid. Een thema waar we stevig op door moeten pakken. De afgelopen maanden hebben laten zien hoe afhankelijk we zijn van energie en wat het betekent voor onze portemonnee. Isoleren en alternatieve energiebronnen worden meer en meer belangrijk. Niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor onze bedrijven. De energiecrisis laat ook daar diepe sporen na. Van belang dus om stevig door te pakken. Het investeringsfonds duurzaamheid kan hierbij zeker helpen. Tenslotte zijn we blij dat komend jaar diftar de norm wordt voor afval scheiden. Afval scheiden gaat eindelijk lonen. Tot zover de belangrijkste accenten voor 2023. Dan nog wat kritische kanttekeningen. Al vaker hebben wij aangegeven, dat de begroting niet alleen een financieel stuk moet zijn. De begroting is ook

het toetsinstrument voor de raad om te zien hoe alle gestelde doelen bereikt kunnen worden met het voorgestelde beleid, de voorgestelde acties. Dit is niet goed terug te vinden in de begroting. Veel punten uit het nieuwe beleid zijn op geen enkele manier terug te vinden in het verdere van de begroting, een gemiste kans. Deze komen schijnbaar wel terug in het collegewerkprogramma. Wat is de status hiervan? Deze zou parallel moeten lopen met de begroting. De oproep om de begroting aan te passen is niet nieuw. De motie over de PDCA cyclus is al 3 jaar geleden ingediend. In de vorige begroting stond een uitstekend voorstel voor een nieuw format, waarin doelen en acties helder werden verwoord. Graag een toezegging van de wethouder we dat voorbeeld nu echt gaan doorvoeren in de begroting. Het helpt de raad bij haar controlerende rol. Tenslotte, tijdens de commissiebehandeling hebben we bewust de stelpost inhuur en BTW-fonds uit de begroting gehaald, omdat we echt alle lucht uit de begroting wilde halen. Maar nu stelt het college weer een nieuwe stelpost voor, namelijk de stelpost herverdeleffect. Is deze wel echt noodzakelijk? Zeker met het oog op een positieve septembercirculaire. Graag een reactie van het college en andere partijen. Ik rond af. Als CU hopen en wensen we dat we met deze begroting en de door ons aangebrachte accenten samen recht doen aan alle inwoners van Lansingerland. Samen met de inzet van het ambtelijk apparaat, het college, de griffie en alle collega's in de raad. We wensen elkaar Gods zegen en wijsheid toe om ook in 2023 dat te doen wat goed is voor de hele samenleving en alle mensen die onze hulp hard nodig hebben.

Mevrouw Van Splunter, GL: GL is positief over de voorliggende sluitende begroting. Tijdens de bespreking van de kadernota hebben wij ons duidelijk uitgesproken over bezuinigingen en bewuste keuzes in beleid en activiteiten, waarbij wij opgeroepen hebben het sociaal domein te ontzien. GL vindt het belangrijk dat kwetsbare groepen geholpen worden en gezinnen met een modaal inkomen, de middenklasse, die kwetsbaar wordt. Zeker nu veel van onze inwoners te maken hebben met hoge inflatie en energierekeningen. Gelukkig zien wij dat het college deze oproep serieus heeft genomen en bezuinigingen in het sociaal domein niet aan de orde zijn, anders dan bijstellingen door inzichten in werkelijke cijfers en actuele informatie. Het proces van tot stand komen van deze begroting is prettig en transparant verlopen, van coalitieakkoord naar kadernota, naar indicatieve taakstellingen en een sluitende concept begroting met heldere communicatielijnen. Waar sommige partijen het coalitieakkoord bekritiseerde op te weinig concrete beleidskeuzes en te veel richting op hoofdlijnen, was GL juist zeer positief over deze andere aanpak. Door deze aanvliegroute wordt ruimte gecreëerd om binnen de hoofdlijnen als raad over concrete afspraken en besluiten in debat te kunnen gaan. De indicatieve taakstellingen voor 2023-2026 met de kleuren groen, oranje en rood geven een mooi overzicht in de keuzemogelijkheden die wij als raad met elkaar hebben om te prioriteren, af te schalen of om te buigen. Als raad horen wij geregeld dat het ambtelijk apparaat onderbezet is, waardoor zaken blijven liggen door extra werkzaamheden die niet waren voorzien of konden worden voorspeld, zoals bij corona en de opvang van Oekraïners. Maar ook indien er belangrijke zaken door de raad worden geagendeerd, waarop actie wenselijk is gezien ontwikkelingen en actualiteit, ervaren wij weinig tot geen ruimte om dit op te pakken wegens capaciteitstekort. Begrijpelijk natuurlijk, want de gemeente is niet de enige die kampt met deze problematiek. Daarom zijn wij ook zeer positief over de uitbreiding van 7,5 fte per 1.000 inwoners voor de ambtelijke ondersteuning en de voorgenomen strategische personeelsplanning. Je wilt je ambtelijke ondersteuning niet opranden of door overbelasting weggagen. Nieuwe collega's erbij is fijn, maar er moet ook blijvend geïnvesteerd worden in de medewerkers die er al zijn. Een organisatie kan zo succesvol zijn als de draaiende goed geoliede machine aankan, dus goed dat er naast uitbreiding ook aandacht is voor de strategische personeelsplanning. Wij willen meegeven dat het ambtelijk apparaat een afspiegeling zou moeten zijn van onze samenleving, wij vragen bij de uitbreiding oog te hebben voor meer diversiteit. Nu er meer inzicht is welke impact de herverdeling van het gemeentefonds heeft en deze minder negatief uitvalt dan in de maartbrief beschreven werd, zijn de noodzakelijke bezuinigingen zoals ten tijde van de kadernota minder groot. Echter, er blijft een uitdaging om goed te prioriteren en de juiste beleidskeuzes te maken. GL is positief over de onttrekking uit de Eneco-gelden voor een investeringsfonds voor duurzaamheid ter ondersteuning van inwoners bij de versnelling van de energietransitie. Begrijpelijk, omdat dit door GL naast een eerlijk sociaal stelsel zeer belangrijk gevonden wordt. Daarom kom ik op deze beleidsvelden ook vanzelfsprekend terug met een kritisch geluid. Maar dus eerst in deze reactie een positief geluid over het voorliggende concept, als ook complimenten voor de procedure van het tot stand komen. Dan nu een enkele kritische noot, wens en bezorgdheid vanuit onze kant. In één van de genoemde indicatieve taakstellingen wordt een bijstelling van middelen ter ondersteuning van burgers voorgesteld. Dit houdt in dat van door het rijk beschikbaar gestelde € 300.000 om de dienstverlening van de gemeente te versterken € 100.000 anders gaat worden ingezet. De beschikbare middelen zijn bedoeld om o.a. ervoor te zorgen, dat slachtoffers van de toeslagenaffaire een goede ondersteuning krijgen. Nu zijn er 44 ouders in beeld, waar daadwerkelijk is vastgesteld dat zijn onder de gedupeerden vallen, maar het is ook duidelijk dat er 185 potentiële gedupeerden nog zijn. Wij gaan ervan uit, dat het college deze potentiële gedupeerden en eventuele toekomstige hulpvraag daaruit inzichtelijk heeft. Klopt deze aanname? Indien deze potentiële gedupeerden zich melden, kan het niet zijn dat als gevolg van deze bijstelling er geen hulp verleend kan

worden, omdat er geen geld beschikbaar is. Naar verwachting zullen in 2023 500 huizen gebouwd gaan worden. Helaas bestaat maar 24% van deze bouw uit sociale huur en betaalbare woningen. Hiermee halen wij niet het landelijke advies van 30%. Ondanks dat er prioriteit aan de bouw voor senioren wordt gegeven waardoor de doorstroom op de huizenmarkt zal toenemen, is het niet te verwachten dat deze doorstroom het percentage van betaalbare woonruimte omhoog zal gaan. Ook tijdens deze bespreking herhalen wij onze noodoproep, een bekend pleidooi van GL om betaalbare woningen te bouwen in onze gemeente. Armoede is een belangrijk onderwerp om oog voor te hebben, in de totale breedte, maar nu specifiek even de volgende punten. Eén van de grote thema's die nu aan de orde zijn, is energiearmoede. Het is goed om te lezen, dat bij de bestrijding daarvan € 495.000 uitgegeven gaat worden. Echter, dit is door het rijk beschikbaar gesteld. GL had graag gezien dat ook een substantieel bedrag vanuit eigen middelen gevonden zou worden voor de bestrijding van energiearmoede. Begrijp me niet verkeerd, als geen ander weet GL het belang van besparing, isolatie en bewustwording van energie. We waren immers al bezig met duurzaamheid en zuinig omgaan met energie voordat het in de mode raakte. GL verwacht dat er een toename zal zijn van inwoners met acute betalingsproblemen. Daar moeten wij onze inwoners bij helpen, zodat er letterlijk en figuurlijk niemand in de kou komt te staan. We overwegen niet alleen een voorstel te doen voor structurele maatregelen bij de vaststelling van de begroting in november, maar gaan ook aankomende donderdag in samenwerking met de collega's van de PvdA, CDA en CU een motie indienen om de mensen die het water tot de lippen staat te helpen. Naast energiearmoede vragen wij ook aandacht voor menstruatiermoede. Bijna 1 op de 10 vrouwen en meisjes kan zich geen menstruatiemiddelen veroorloven. De problemen worden vooral geconstateerd bij gezinnen die rond de armoedegrens leven. Er heerst nog een taboe om menstruatiermoede te bespreken. Dat leidt ertoe dat deze vrouwen en meisjes zelfs zover gaan, dat ze maaltijden overslaan, omdat ze geld willen hebben om die middelen aan te schaffen of simpelweg, als ze geen producten hebben, zich ziek melden bij school of werk. In september 2021 is een manifest gepubliceerd, waarin gemeenten worden opgeroepen meer oog te hebben voor menstruatiermoede. Het manifest is opgesteld en ondertekend door o.a. stichting Armoedefonds, Nationaal fonds kindermhulp, Alliantie kinderarmoede en de FNV. Natuurlijk is het noodzakelijk om in te zetten op het verhogen van de bestaanszekerheid, maar om specifieke maatregelen te treffen om menstruatiermoede aan te pakken bij het ontbreken van landelijk beleid zal GL met een motie komen over dit onderwerp. Over het gratis vervoer voor ouderen heeft GL zich eerder duidelijk uitgesproken. Liever zien wij gratis openbaar vervoer gekoppeld aan inkomen en niet aan leeftijd. Mobiliteit is niet de oplossing tegen eenzaamheid, echter wel een essentieel onderdeel van participatie in de maatschappij, zodat mensen naar hun werk kunnen, sollicitatiegesprekken of sport en sociale activiteiten. Natuurlijk ook duurzaamheid. In de indicatieve taakstellingen in de categorie groen, zowel qua kleur als in thema, wordt het voorstel gedaan om de verduurzaming van het beheer en onderhoud aan openbare ruimten met 1 jaar te vertragen. Naast dat wij dit geen goed voorbeeld vinden van de gemeente richting burgers, maken wij ons zorgen, omdat met deze vertraging het laatste jaar van dit traject uitkomt in ons ravijnjaar. Wij willen benadrukken dat door uitstel van een jaar en de uitdagingen voor de meerjarenbegroting dit uitstel niet tot afstel mag leiden. Dat zou ik graag bevestigd willen horen. Aangezien wij in de begroting geen plan of actie hebben kunnen bespeuren over het gasloos worden van de Windas het volgende. In 2017 is tijdens de begrotingsbehandeling voor de eerste keer een motie aangenomen die het college oproept om te onderzoeken of het zwembad de Windas van het gas kon. Hadden wij toen doorgepakt, had de Windas nu niet voor een grote financiële uitdaging gestaan om de energierekening te kunnen betalen. In de jaren na 2017 heeft GL meermaals het college aan deze opdracht herinnerd. Echter, tot nu toe zonder effect. Wij vinden het belangrijk dat de Windas in Lansingerland blijft voortbestaan en zwemblessen en vrij zwemmen betaalbaar kan aanbieden aan iedereen. Zonnepanelen is een mooie eerste stap, maar zorgen er nog niet voor dat de gasrekening ook maar met 1 cent omlaag gaat. GL hoopt dat het college kan toezeggen deze langslappende impasse over een gasloze Windas op te gaan heffen. Ik wil de CU bevestigen dat wij mee zullen gaan in een motie als het gaat over een lokaal preventieakkoord, omdat wij preventie enorm onderschrijven. Ik wilde ook nog penny wise, pound foolish gebruiken bij het opheffen van de indicatieve taakstelling rondom HALT, als het gaat over de € 5.000 besparing voor lessen op scholen. Die doe ik dan als uitsmijter. Maar terug naar het compliment voor het proces en de begroting.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Bij de kadernota was de PvdA-fractie nog een beetje somber. We kregen een kale kadernota met weinig inhoudelijke informatie en een onnodig gebleken dreiging van zware bezuinigingen. Toch ligt er nu een overzichtelijke gemeentelijke begroting en die ziet er in ieder geval voor 2023 goed uit met een sluitende begroting. Geen ombuigingen waarmee wij niet zouden kunnen leven en vooral ook niet op het sociaal domein. Dat hadden we al in juni voorspeld, toen de meicirculaire 2022 van het rijk verscheen. Maar de jaren na 2023 blijven wel een uitdaging. Voorlopig kunnen we de begrotingen voor de jaren na 2023 sluitend maken door een deel van de algemene reserve in te zetten, maar het pijnjaar 2026 baart ons zorgen. We moeten daar echt oplossingen voor zien te vinden, maar vooral niet in een bezuinigingskramp schieten. We zien dat de begroting nog steeds behoedzaam is opgesteld. Er is een stelpost van € 1,2 mln gereserveerd voor het opvangen van tegenvallers van de

algemene uitkering. Omdat de septembercirculaire positief is en daarmee de lijn van de meicirculaire volgt vinden we deze reservering onnodig. De CU noemde dat ook al. Dat mag naar de risicoparagraaf, waar het thuis hoort. Daarmee creëer je dan ook ruimte in de begroting om inwoners te ondersteunen en ambities waar te maken. Hoe kijken de anderen daar naar en hoe kijkt het college daar naar? De begroting laat in grote lijnen een voortzetting zien van het bestaande beleid. Er zit ook een aantal zaken in, die onze fractie ook belangrijk vindt, zoals goede burgerparticipatie, ontmoetingsplekken voor ouderen in iedere kern, toegankelijke en vriendelijke dienstverlening en bewaakte fietsenstalling bij station Rodenrijs, een investeringsfonds voor duurzaamheid en aandacht voor de bouw van flexwoningen en seniorenwoningen. Maar de PvdA-fractie vindt wel dat we krachtiger moeten blijven investeren voor de huidige en de nieuwe inwoners, bijvoorbeeld sneller bouwen, want dat verkleint risico's op nieuwe stagneringen in de bouwsector. We vragen dus van deze raad en ook van het college politieke lef. We hebben goede financiële buffers en onze schuldenpositie verbeterd door de snelle verkoop van grond jaar na jaar. We kunnen opnieuw samen nadenken over de inzet van Eneco-geld voor het oplossen van de crisis bijvoorbeeld rondom de woningbouw en de hoge energieprijzen. Daar nodigen we u voor uit. Het college-uitvoeringsprogramma had ook onze fractie graag nu gehad, ook daar vroeg de CU naar. Dus we vragen de wethouder: wanneer kunnen we dat nu verwachten? Ik ga nu wat meer inhoudelijk verder. Ik noem 3 belangrijke speerpunten voor de fractie, daarnaast zeg ik nog iets over de formatie. Het eerste speerpunt is sneller bouwen, daar roepen we bij ieder begrotingsdebat toe op. Als we 11.000 huizen willen bouwen in de komende 10 jaar, dan moeten we dus echt een tandje bij zetten. We hebben minister De Jonge aan onze zijde, die neemt een regierol om in de provincie 235.000 huizen te laten bouwen. We moeten gewoon opschieten, anders hebben we 20-25 jaar nodig om aan die 11.000 te komen. De PvdA-fractie wil dat dit sneller gaat. We willen ook het percentage sociaal en betaalbaar van totaal 50% naar totaal 60% tot 70% hebben om achterstanden in te lopen. Wij denken dat de bouw van flexwoningen, dus extra flexwoningen, bijvoorbeeld op Bleizo-west een heel goede optie biedt om dit te gaan bereiken. Dan helpen we spoedzoekers, arbeidsmigranten, starters en asielgerechtigden. De PvdA-fractie wil andere fracties vragen of u samen met ons richting de Provinciale Statenverkiezingen met ons zou willen optrekken om daar campagne op te voeren m.b.t. de bouw op Bleizo-west in orde krijgen, de contacten en gesprekken met de provincie daarop aan te scherpen. Dat is voor ons echt een aandachtspunt. We komen ook graag met een motie om de bouw te versnellen, maar ook het percentage sociaal en betaalbaar omhoog te brengen. Het bestrijden van de problemen rond de energiecrisis is ons tweede aandachtspunt. Het is al genoemd door GL en CU, dat huishoudens in de knel gaan komen, dat de landelijke maatregelen daarvoor onvoldoende zijn en ook de plannen van het college bieden het hoofd aan acute problematiek, dus aanstaande donderdag komt de motie van de groene partijen, met CDA erbij, om een energiefonds in te stellen. Waar we ons ook zorgen om maken, dat zijn de sportverenigingen, die ook last gaan hebben hoge energiekosten. Het college zelf raamt de energiekosten openbare ruimte op met € 400.000 per jaar, maar hoe zit dat dan met de sportverenigingen? Gelijke monniken gelijke kappen, zou je denken. Heeft de wethouder de vinger aan de pols als het gaat om de energiekosten van de gesubsidieerde sector? Ook daar overwegen wij een amendement voor energiesubsidie voor sportverenigingen en andere gesubsidieerde partijen. Eventueel kan dat ook via het energienoodfonds. De energiecrisis in de glastuinbouw willen we ook graag genoemd hebben. Een derde van de glastuinbouwers luidt de noodklok. We willen dat de wethouder glastuinbouw hierop sterker de regie neemt en met een concreet plan komt wat onze gemeente kan doen voor deze vitale sector van ons land, maar ook voor Lansingerland. We beraden ons ook op een amendement of motie hierover. Jongeren als derde aandachtspunt. Wij maken ons zorgen over de jongeren in Lansingerland. Bijna 10% van alle jongeren tot 18 jaar maakt gebruik van jeugdhulp, dat vinden wij een hoog percentage. Het zijn 1.500 jongeren. Eenzaamheid speelt een rol, maar ook hoge verwachtingen van ouders en omgeving. Armoede is ook vaak een boosdoener in die gezinnen. Met zorg alleen kom je er niet, dus ook de ambtelijke formatie van onze gemeente moet daaraan bijdragen en moet ook snel op krachten komen voor o.a. jeugdondersteuning en armoedebestrijding. We gaan inzetten op preventie van jeugdwerkloosheid en begeleidingstrajecten voor jongeren om aan een baan te komen, dat gaan we nauwgezet volgen, wij vinden dat heel belangrijk. Ook de arbeidsparticipatie van jongeren met een beperking kan in Lansingerland echt nog wel beter. Een vraag aan de wethouder in deze context: het uitvoeringsplan schuldhulpverlening, is dat er nou al wel of niet? Wij kunnen het niet vinden. Hoe zit ik in mijn tijd? Nog 3 minuten. Het ambtelijk apparaat. Laat helder zijn: de PvdA is een voorstander van het versterken van het ambtelijk apparaat. Dat moet heel helder zijn. Dat hebben we al eerder gezegd, ook bij de begroting 2021 en 2022, maar we vinden het wel een forse bijraming van de stelpost groei ambtelijk apparaat. Een aantal andere fracties heeft dat ook al gezegd, het is nog onvoldoende onderbouwd. Dat vinden we de verkeerde volgorde. Ook bij de kadernota is daar op geen enkele manier over gerept, over de intensivering van de post personeel. Ook het coalitieakkoord heeft het er niet over. Dus we steunen dit wel, maar wat wij willen, is dat er een duidelijk plan komt van het college, een onderbouwd plan met de strategische uitleg over de extra taken. Dan hebben we de juiste volgorde. Eerst het plan en dan gefaseerd de extra middelen beschikbaar maken. We horen graag van de wethouder hoe hij of zij daarnaar kijkt. Ik wil tot slot zeggen dat de PvdA-fractie uitkijkt naar de samenwerking en het uitvoeren

van alle zaken die in deze begroting staan. Ik ga in de tweede termijn in op de voorstellen van een aantal andere fracties en heb ik nog een paar kortere punten, die ik graag zou willen aanstippen namens de fractie. Dank u wel.

De voorzitter: Dan zijn we aan het eind van de eerste termijn. Ik heb toch even behoefte aan wat uitleg. Een aantal fracties heeft de term ravijnjaar gebruikt. Als je als burger luistert naar de uitzending, dan denk je: ravijnjaar, waar hebben ze het over? Het ravijnjaar is 2026, in dat jaar is het de verwachting dat er forse tekorten zijn, een disbalans tussen inkomsten en uitgaven. Die zijn zo groot, dat we op 31 december 2025 op het randje staan. We moeten ervoor zorgen, dat we er niet in tuimelen. Dat is de term ravijnjaar, dat moet ik toch even uitleggen voor de luisteraars. We gaan schorsen, we gaan eten. We hebben wat tijd gewonnen. De commissiegriffier en ik hebben net besloten, dat we voor een uur schorsen, dan kunnen we rustig eten, we hoeven niet te haasten. We gaan om kwart over zeven weer verder. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. We gaan naar de eerste termijn van het college.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn: Laat ik openen met het feit, dat ik de griffie wil bedanken, mede namens het college en de ambtenaren, voor het uitstekende Italiaanse buffet, dat hier boven georganiseerd was. Het was echt prima. Ik denk dat ik ook namens de gemeenteraad spreek, het was van uitstekende kwaliteit, ik heb ervan genoten. Daarvoor dank aan de griffie. Ook dank aan u, hoe u de begroting heeft benaderd, maar ook de wijze waarop het college heeft geprobeerd invulling te geven, transparant, open, gelijktijdig dilemma's delend met u, deze begroting hebben kunnen samenstellen. De eerste vraag van de heer Jumelet, hoe kijkt u aan tegen het proces dat tot nu toe gelopen is, met name de grilligheid m.b.t. allerlei informatie die tussentijds komt of later komt of later uitgehard wordt. Ik ga het nog één keer zeggen, dan stop ik ermee, maar ik wil ook meneer Azzouzi bedanken voor de insteek die hij gedaan heeft. Wat mooi is, ook die taakstellingen hebben geholpen en dat gaat u de komende 2 weken helpen om voor eventuele moties en amendementen dekking te zoeken. Als je er iets in stopt, dan moet je er ook iets uit halen of anderszins op een creatieve wijze, want het wil niet zeggen dat wij alle wijsheid in pacht hebben, misschien dat er ook creatieve gedachten zijn of de dingen anders kunnen. We hebben ook getracht zoveel mogelijk te kijken naar: wat doen we al, is dat wel effectief? Dat heeft u kunnen zien, we hebben zaken eruit gehaald, eruit gefilterd, daar hebben we een stukje nieuw beleid mee kunnen financieren. Het is heel belangrijk om elke keer scherp te kijken: we hebben wel budgetten, maar gebruiken we ze ook? Als we ze niet gebruiken, kan je ze afschalen. Dat geldt ook voor incidenteel. We hebben sterk gekeken naar: wat kan incidenteel? Daar zit tegelijkertijd een winstwaarschuwing onder, want de provincie is steeds meer aan het sturen op: wat vinden we incidenteel? Ik heb toevallig nog een gesprek met een aantal wethouders financiën, waarbij ook de provincie aanwezig is: wat vindt u structureel en wat vindt u incidenteel? De kaders daaromheen zijn niet helemaal zeker, hoe men daarmee om gaat. T.a.v. de grilligheid, meneer Markus heeft er ook weleens wat over gezegd: het is mooi als we aan het einde van de rit inclusief de eerste begrotingswijziging, want die zie ik wel aankomen ook in het kader van de septembercirculaire, dat wij met elkaar daarna het gesprek hebben: hoe kunnen wij dit verder vorm geven? De wijze die wij in juli gedaan hebben, de wensen en bedenkingen, dat we die goed in beeld gebracht hebben, zonder dat we echt uitharden. Als we echt uitharden, zonder de cijferinformatie, dan krijg je een heel rare discussie. Moet je eens voorstellen welke discussie wij in juli hadden gehad en die we nu hebben, dat is een compleet andere discussie. Ik denk dat het heel mooi is om daarmee terug te komen, wij zullen daartoe zeker het initiatief nemen, uiteraard met een aantal raadsleden om er met elkaar een gesprek over te hebben. Ik wilde dit wel even kwijt, want het is de basis van de manier waarop wij de komende weken en in de toekomst met elkaar willen omgaan. Nogmaals dank voor uw positieve insteek richting de begroting. Het is ook de eerste begroting van dit college, dat is ook wel belangrijk om te melden. Het is ook de eerste begroting van deze wethouder financiën. Wij proberen zoveel mogelijk dit in jip en janneke-taal te vertalen. Daarbij kom ik op de vraag uit, die gesteld is door de CU, over het format. Ik wil daar nog wel een keer de discussie over hebben, want binnen de raad waren daar wisselende beelden over, ook over die doelenband. Ik had hem al begraven, maar dat had ik iets te snel gedaan. Ik wil daar echt wel eerst het goede gesprek over hebben. Bovendien vraagt het ook een personele inspanning. Ik kom daar later op terug. De vragen die gesteld zijn. Er is door de heer Van Doorn gevraagd: gratis OV voor ouderen 120% naar voren halen. Dit is gebudgetteerd voor 2024/25/26. Op dit moment kan ik dat financieel niet doen. Wat ik wel kan voorstellen is dat u met een motie komt om dit te gaan versnellen. Wij gaan er een inspanning op zetten. Krijgen wij het voor elkaar, dan denk ik dat in de P&C cyclus, met name de zomerrapportage, hier dekking voor te vinden is. Dan kunnen we het daarover hebben. De heer Van

Doorn: Begrijp ik van de wethouder dat het sec een financieel vraagstuk is? Of ook een capaciteitsvraagstuk bij de ambtenaren? Dat financiële kunnen we wel regelen met elkaar. Als het om fte gaat, dan is het ingewikkelder. Daar wil ik graag duidelijkheid over. Wethouder Fortuyn: In feite gaan we dit oppakken in 2023, om hoeveel fte het gaat, daar durf ik geen antwoord op te geven, dat kan ik zo niet knippen. Maar het is goed om met een motie te komen. Versnelling, dat we daar aan gaan werken, prima, dekking eventueel via de zomerrapportage. Dan richting het CDA m.b.t. de fietsenstalling en de kosten. Ik zat even te stoeien, of het om het reeds ingenomen budget is, dat in de begroting staat, voor fietsenstalling Westpolder, waar heel nadrukkelijk om gevraagd wordt, bij Berkel en Rodenrijs, excuus, de uitbreiding. Dat we niet de verwarring hebben met Casa Cadanza, dat is mij niet helemaal scherp. Mocht het toch Westpolder zijn, daar lopen plannen voor of we dat op enige wijze binnen eigen regie kunnen doen. Daar hebben we wel budget voor nodig, dat kunnen we niet op voorhand uitschrijven, een latere vraag of we iets kunnen financieren, maar we willen het zeker beetpakken. Er is een grote maatschappelijke behoefte om die fietsenstalling op Berkel en Rodenrijs ook te gaan bemannen. Met betrekking tot die € 1,2 mln die wij als stelpost zien, of een post voor de risico's. U gaf daar op eens een rekensom aan, dat u op 1,844 uitkomt. Dat is namelijk de optelsom van de septembercirculaire, wat zich ogenschijnlijk op dit moment aantekent, plus de € 158.000 positief resultaat van de huidige begroting die nu voorligt. U haalt de septembercirculaire erbij, op zich helemaal niets op tegen, want u heeft die informatie gehad. Tegelijkertijd staat er ook in diezelfde septembercirculaire, ook vanuit rijkswege is dat geormerkt geld. Dat heeft alles te maken met de stijgingen van prijzen, maar ook van lonen. Het is geormerkt geld, dat je niet zomaar even in andere zaken kan stoppen. Die € 1,2 mln, daar wil ik even bij stilstaan. Wij hebben in de brief van 6 september, ook in latere fase, nadrukkelijk aangegeven dat de algemene uitkering ons positief verrast heeft. Maar de maatstaven zijn veranderd, de maatstaven zijn minder geworden. Een verandering in een maatstaf kan direct tot grote gevolgen leiden, ook dat hebben we gemeld aan u, 500 inwoners minder, dat betekent € 300.000 minder uitkeren. Maar die 1.200 is met name geënt op de suppletie. Dat is feitelijk om tekorten te dekken in sommige domeinen. U heeft gezien dat wij in de jeugdzorg een aanzienlijk tekort hebben. Op de oude systematiek zaten we op € 4,2 mln en we kelderden terug nu met de huidige systematiek naar € 2,9 mln. Er zit een fors gat. Wij krijgen niet goed de vinger achter die suppletie. Daar zit een behoorlijk risico in. Als die suppletie gecorrigeerd wordt, de overheid is niet te beroerd om te corrigeren, ik verwijs alleen maar even naar de meicirculaire, daar ga ik nu even niet op in, maar als daar een correctie op komt, dan heb je hem ook te pakken. Dus wij pleiten er zeer voor dit niet te zien als een soort reserve van: leuk voor als we tegenvallers hebben, dan vangen we het op. Nee, we houden er aanzienlijk rekening mee, dat die suppletie niet keihard is. Dat even t.a.v. de verschillende vragenstellers in dit verband. De heer Markus: Waarom heeft het college er dan niet voor gekozen om het op te nemen in de risicoparagraaf. Dat is een zuiverder manier om te doen. Het zijn risico's zonder suppletie, maar laten we dan ook op die manier benoemen en op die manier alloceren. Wethouder Fortuyn: Het kan, maar het punt is, dat je een algemene reserve ervoor gaat inzetten. Dan ga je namelijk je weerstandsvermogen naar beneden brengen. Dat is niet de bedoeling, daar is een risicoparagraaf niet voor. Wij voorzien gewoon daadwerkelijk een correctie in de suppletie. Dat moet nog uitgehard worden, dus wij pleiten ervoor om hier niet aan te komen. Maar uiteraard, het is aan u, het is uw begroting, zo heb ik hem ook overgedragen, even voor alle helderheid. Dan hebben we de indexatie 2% over OZB. Dat was een leuke variant, de heer Krieger. Als we 2% indexatie niet doorzetten, natuurlijk, elke euro is een euro, maar dan praten we over € 0,80 op jaarbasis. Wat dat betreft komt dat niet heel erg sterk over. We moeten dat anders volgend jaar weer in gaan halen, want uiteindelijk krijg je weer een inhaalslag op dit dossier. Wij vinden de indexatie ingreep, die u voorstelt, sympathiek, het klinkt goed. De heer Krieger: Ik vind het sympathiek dat de wethouder mij hierop aanspreekt, maar het was een punt van de VVD, voor de goede orde. Wethouder Fortuyn: Sorry, dan doe ik het bij meneer Machielse, u zit zo broederlijk naast elkaar bijna. Neem me niet kwalijk, meneer Krieger, mijn excuses daarvoor. Het is helder wat het effect is van die 2%. Dan komen we bij de CU, die had het over het collegewerkprogramma. Dat is waar, we hebben beloofd om het ongeveer gelijktijdig met de begroting te presenteren. Maar ook hier speelt mee, we hebben natuurlijk nogal wat extra opgaven op ons af gehad, nogal wat dossiers vragen onze aandacht, of het nou de energietoeslag is of het armoedebeleid of anderszins. We hebben niet voor niets gevraagd om personeelsuitbreiding en om dat stevig te doen om de kwaliteit en de dienstverlening te waarborgen, want dat kunnen we niet. Aan de andere kant, we hebben niet stil gezeten, het is niet dat we niets gedaan hebben. Het werkprogramma is in progress. Wat houdt dat in, dat gaat u natuurlijk vragen, wanneer krijgen we het dan? Ik vermoed zo'n beetje rond november, december, de Kerstdagen, dan kunnen we het lekker doorlezen, maar ongeveer de tweede helft van het laatste kwartaal werken we ernaar toe. We proberen daarin het werkprogramma in tijd weg te kunnen zetten, mits we daar de middelen en de mensen voor krijgen. Dus daar zijn we druk mee bezig. De Windas. Ja, uiteraard, ik had meneer Duk willen beantwoorden, het is gewoon een goede vraag. De brief is onderweg, we krijgen hem binnenkort in het college. Er zit een enorm goed businessmodel onder gezien de gasprijzen. Wij komen met een besluit om hem aardgasvrij te maken, dat dat zo snel mogelijk gaat gebeuren. U zult begrijpen, materiaal, personeel, het duurt even. De zonnepanelen zijn inmiddels aanbesteed, daar hopen we

binnenkort een klap op te kunnen geven. Er zijn rapporten gemaakt, we gaan er zo snel mogelijk aan werken. Voor 2023 geldt dat Sportfondsen, die het nu exploiteert, een vast contract heeft in de prijzen. Dus ja, het kost altijd geld, maar dat het extreem uit de hand gaat lopen, dat is voor 2023 voor de Windas niet aan de orde en in 2023 hebben we het ook gerealiseerd. Ik hoop dat een dossier van 4 jaar daarmee tot een positief einde komt. Nog een ding, dat ik graag wil ondersteunen, van de PvdA, de oproep om richting Bleizo-west, richting de provincie, richting uw politieke vrienden, Bleizo-west zeker op de agenda te zetten en te houden v.w.b. onze proeftuin. Als u daar behoefte aan heeft, kunnen we u voorzien van allerlei informatie. Wij gaan er nog steeds voor als college, we zitten er bovenop, we geven niet op. Hier wilde ik het bij laten, de beantwoording.

Wethouder Hoek: Complimenten zoals u in deze commissie elkaar uitdaagt en ook vragen aan elkaar stelt, zodat het toch wat meer discussie wordt. De heer Fortuyn heeft in algemene zin gereageerd, ik zal de verschillende fracties afgaan die in het kader van mijn portefeuille vragen hebben gesteld. De heer Jumelet vroeg naar de kwaliteit van het ambtelijk apparaat, of we die kunnen blijven garanderen. Ik kan u vertellen dat er met de kwaliteit van het ambtelijk apparaat werkelijk niets mis is. Die slag hebben we namelijk een aantal jaren geleden gemaakt tijdens de reorganisatie, dus kwalitatief, de mensen die hier werken, daar ben ik trots op. Ik kom alleen maar zeer gedreven mensen tegen met heel veel kennis van zaken. Het gaat niet om de kwaliteit, het gaat om de kwantiteit. De heer Beckers heeft daar op 8 september een mooie beeldvorming over gegeven, waarin alle ins en outs m.b.t. het ophogen van het aantal fte heel goed en duidelijk aan de orde is geweest. De deur van de heer Beckers staat nog steeds open, heb je vragen dan kan je alsnog de juiste vragen stellen, maar ik zal er toch inhoudelijk enigszins op ingaan. Het is heel duidelijk dat we op dit moment te weinig ambtenaren hebben voor de uitvoering van zuiver onze wensen, de wensen vanuit de raad, maar er ligt ook een aantal wettelijke taken. Als ik u vertel, dat als je een dakkapel aanvraagt, dat het gemiddeld 7 maanden duurt, dan is dat wel een constatering met als conclusie: dat duurt wel erg lang. In feite hebben we 10 jaar lang bezuinigd op personeel. Het is tijdens begrotingsbehandelingen verschillende keren aan de orde geweest, maar toch hebben we altijd een terugtrekkende beweging gemaakt en dat is zonde, zeker gezien het feit wanneer je naar een andere gemeente kijkt van gelijke grootte, dat men daar 7,9 ambtenaar per 1.000 inwoners kent. Dat is geen doel op zich, laat dat heel duidelijk zijn. Er wordt echt wel duidelijk gekeken naar het pakket dat er ligt en hoeveel mensen je daar redelijkerwijs voor nodig hebt. We zitten hier niet als een soort arbeidsbureau mensen aan het werk te houden, nee. Als je kijkt naar de opgaven die er liggen en het aantal ambtenaren, dat die uit moeten voeren, dan is dat onder de maat. Het is zeer belangrijk, dat we daar echt een slag in slaan. De heer Machielse: Ik hoor de wethouder allerlei argumenten geven waar ik zelf wel ontvankelijk voor ben, namelijk het uitvoeren van taken, ambities vanuit de raad. Maar wat is er volgens de wethouder nou zo mis met de werkwijze die we afgelopen jaren hebben gevolgd om per ambitie of tekort op dat pijnpunt een bespreking te voeren over de wenselijkheid van die ambitie, de kosten die ermee gemoeid zijn om het te realiseren en om dan een beslissing te nemen. Wat is daar mis mee volgens de wethouder? Wethouder Hoek: Volgens mij heeft het college daar zelf een belangrijke taak in, om te constateren: joh, de bulk werk die er ligt en de termijn die bij de uitvoering hoort, daar lopen we gewoon gigantisch uit de pas. De heer Van Doorn had het over een strategisch personeelsplan, ik weet niet of we hetzelfde bedoelen, maar in ieder geval uiteraard baseren wij het aantal ambtenaren niet uit onze dikke duim, maar op de werkzaamheden die er liggen en dat wordt zelfs per afdeling uitgesplitst. De 2 BOA's zitten in datzelfde plan. Ook de halve fte voor communicatie voor de griffie zit in datzelfde plan. Ik denk dat het, gezien de zaken die op ons afkomen, dan hebben we het ook over de coronacrisis, het plaatsen van Oekraïners, de energiecrisis nu, dat zorgt er gewoon voor dat het werk met te weinig ambtenaren op dit moment plaats vindt. De heer Machielse: Volgens mij gaan we elkaar nog vinden deze avond, want ik hoor de wethouder zeggen, dat het uitgebreid onderbouwd is per domein, per beleidsteam, waar precies de omissies zitten. Wat is er dan mis met die losse voorstellen aan de raad? Mevrouw Verhoef: Ik hoor wat de heer Machielse zegt, maar ik wil aan de wethouder vragen, de punten die hij noemt, de crises, dat is incidenteel extra formatie, maar kunt u de structurele formatie toelichten? Wethouder Hoek: Ik durf hier de stelling aan, dat het structurele aantal fte's dat hier gevraagd wordt gewoon gebaseerd is op hetgeen de heer Beckers klip en klaar heeft uitgelegd tijdens de beeldvorming. Het gaat mij te ver om nu inhoudelijk op die zaak in te gaan, maar de deur van de heer Beckers staat open en u kunt te allen tijde terecht om meer duiding te krijgen bij dat plan, het strategisch personeelsplan, om daar enigszins een stuk toelichting op te krijgen. De heer Van Doorn: Ik heb opgelet, maar ik heb dat plan nog niet gezien. Ik zou dan willen vragen aan de wethouder of hij dat plan gaat delen met ons met de voorgestelde fte's, dan kunnen we daar het inhoudelijke gesprek over voeren. Als het allemaal klopt, dan hebben we een heel andere discussie, want die stip aan de horizon van 7,5 fte, als dat noodzakelijk is, dat trekken wij niet in twijfel. Het gaat ons om het proces ernaartoe. Wethouder Hoek: Ik ga in herhaling vallen: de deur van de heer Beckers staat open, u kunt daar terecht met uw vragen. Het valt mij ook op, dat heel veel mensen. De voorzitter: Ik heb een hekel aan herhalingen, dat is niet de bedoeling. De heer Machielse: Een vervolgvraag, geen herhaling. Ik hoor de wethouder zeggen: loop maar binnen bij de heer Beckers en dan gaat u daar maar vragen hoe het zit. Dat

snap ik, dat is technisch correct. Maar waar ik hier vanavond voor zit en u ook, is om politiek te beoordelen of het wenselijk is om op deze manier te gaan werken. En dat kan de heer Beckers niet voor mij beantwoorden. Dus ik ga het nog een keer proberen. Wat is er mis met losse voorstellen om per beleidsterrein de ambities te linken aan de formatie? Wethouder Hoek: Dat is het laatste wat ik erover zeg: het pakket dat er op dit moment ligt, de tijden die het personeel bezig is met bepaalde zaken en gewoon de constatering dat we constant op achterstand werken. Dat is waar we tegenaan lopen. Dat waren de vragen. WIJ heeft ook nog gevraagd: hoe gaat het verder met de ambtenaren? Ik kan u vertellen dat we heel sterk bezig zijn met het fenomeen binden en boeien van het personeel, waarbij ook een heel trainee programma wordt opgestart, waarbij we MBO'ers, HBO'ers maar ook zij-instromers de kans bieden om hier in Lansingerland een start te maken en ook als het enigszins mee zit te blijven. Verder, daar wil ik echt werk van maken deze periode, willen we onze taakstelling m.b.t. mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt volledig uitvoeren, zoals dat bedoeld is. Wat doen we met jongeren na coronatijd? We hebben de MPO-gelden, die hebben we in het onderwijs gekregen om achterstanden weg te werken. We hebben daar o.a. de jeugdcoaches op school mee bekostigd, maar ik noem u ook een aantal trajecten als Lansingerland Beweegt, Expeditie Lansingerland, zaken die in coronatijd zijn opgezet om jongeren aan het bewegen te houden ondanks de coronatijd. Daarnaast gaan we ook nog kijken naar en onderzoeken, want dat staat in het coalitieprogramma, wat de vrije tijdsbesteding van jongeren is. We hebben hem iets breder getrokken dan de hangplekken, daar gaan we ook naar kijken. En we gaan samen kijken hoe we jongeren veel meer bij ons beleid kunnen betrekken, in de zin dat we niet over jongeren praten, maar met jongeren. De energiecrisis is vele malen aan de orde geweest. GL, PvdA, CDA hebben een besprekingsstuk ingediend. Ik heb tijdens die bespreking goed opgelet, in de zin van dat ik een grote gemeenschappelijke deler heb ontdekt. Ik heb in ieder geval richting de ambtenaren gecommuniceerd dat we een aantal zaken naast elkaar zetten, waarin in ieder geval de volgende zaken aan de orde moeten komen, omdat die tijdens de bespreking aan de orde zijn geweest. Dat is het liefst één loket, het noodfonds, makkelijke uitvoerbaarheid, snelheid, maatwerk. Er is ook gesproken over ambtelijke capaciteit, bestaande regelingen uitnutten. Het gaat niet om de mensen tot 120%, want die worden over het algemeen met de regelingen vanuit Den Haag redelijk gecompenseerd, maar het gaat met name over de mensen die daar net buiten vallen, maar dat kan ook iemand zijn die op 1,5 keer modaal qua salaris zit. Maatwerk zal daarin belangrijk zijn. Dus die zaken worden daar allemaal in meegenomen. Ik heb verschillende partijen horen zeggen: dat is prima, wij komen toch met een motie. Ik zou willen voorstellen: heeft u nog aanvullende mensen die in datzelfde verhaal onderzocht moeten worden, dan steek ik mijn hand uit en dan worden die in hetzelfde plan meegenomen, waarbij we er wel voor zorgen dat die snelheid er inderdaad in blijft. Dus alle zaken die ik nu noem en of ik nog wat mis, die kunt u aanklaarten, zodat we met een gedegen notitie kunnen komen. Ik heb u goed gehoord, het gaat om snelheid. Maar als u donderdag met een motie komt, dan kan ik niet garanderen dat het heel veel sneller gaat dan wanneer we alles in één keer uitzoeken met daarbij de mogelijkheden en onmogelijkheden. De heer Jumelet: Kan de wethouder wellicht aangeven wanneer hij dan verwacht naar de raad te komen met een verhaal, een pakket of een voorstel? Wethouder Hoek: Het liefst voordat we straks de begrotingsbehandeling hebben, maar of dat helemaal lukt, weet ik niet, maar daar ga ik wel mijn best voor doen. Mevrouw Verhoef: Ik wil de wethouder meegeven dat het zeer urgent is, mensen kunnen niet wachten. Het hoeft niet te wachten tot de begrotingsbehandeling, dat duurt te lang, want het gaat in eerste instantie om een budget voor 2022, daar hoeft u de begrotingsbehandeling niet voor af te wachten. Wethouder Hoek: Daar verschillen we van mening. Ik vind wel dat regelingen die we optuigen ook ordentelijk onderzocht moeten worden, zodat we wel de goede besluiten nemen. Als we het hapsnap doen, dan weet ik zeker dat we daar later spijt van hebben, je kan het beter in één keer goed doen. Ik heb u echt goed gehoord, zo zit ik zelf ook in de wedstrijd. Snelheid is in dit dossier echt heel belangrijk. L3B begint met de nieuwe bestuurscultuur, die heeft aan mij nauwelijks vragen gesteld, maar meer aan de andere partijen, dus ik ben zeer nieuwsgierig naar de antwoorden daarop. Ik heb de AED gehoord, waar ze een mening vragen aan anderen, de BOA, sportbox, het gratis OV. M.b.t. de sportbox kan ik u vertellen dat L3B daar in juli vragen over heeft gesteld. U had het net over € 40.000 eenmalig, maar het is de sportbox ongeveer € 15.000 en € 2.000 voor onderhoud. Als u dat heel erg ziet zitten, dat neem ik zomaar aan gezien het feit dat u het hier op tafel legt, dan kunt u middels een motie kijken of daar een meerderheid voor te vinden is. Over het strategisch personeelsplan hebben we het gehad. Het CDA heeft ook een insteek gemaakt m.b.t. het personeel, 7,5 fte per 1.000 inwoners. Nogmaals, heel veel van deze beleidskeuzes zijn in de beeldvorming op 28 september heel duidelijk uitgelegd. De VVD: onzinnige uitgaven moeten we de nek omdraaien. Daar ben ik het helemaal mee eens. De VVD stelt verder dat ze geen gemiddelde gemeente willen zijn daar waar het gaat om het aantal fte's. Ik kan hier meedelen dat we dat zeker niet zijn, want op dit moment hebben we een stuk minder ambtenaren dan de gemiddelde gemeente van deze grootte en is onze woningbouwopgave dusdanig dat we ook niet gemiddeld zijn. Het klopt helemaal, wat de heer Machielse zegt. Het budget schuldhulpverlening, ja, dat kunnen we ook betrekken bij de energietoeslag. Op dit moment is het nog toereikend. Op het moment dat we constateren dat het halverwege het jaar niet toereikend is, dan kunnen we dat met de zomerrapportage herstellen en kijken hoe we daar vorm en inhoud geven, waarbij

het natuurlijk wel zo is dat we te allen tijde moeten werken aan dat mensen op een goede en adequate manier geholpen worden. Evenementen, Sinterklaas. Mevrouw Verhoef: Is er al een uitvoeringsplan voor schuldhulpverlening. Wethouder Hoek: Dat komt volledig in het collegewerkprogramma terug, dus daar wordt aan gewerkt. Evenementen, Sinterklaas, dat is zo'n evenement, Sinterklaas, wie kent hem niet. De burgemeester spreekt niet met Sinterklaas zelf, maar wel met de winkeliersverenigingen. Hij heeft volgende week een overleg met de winkeliersverenigingen om te kijken waar behoefte aan is. Er is nog budget beschikbaar. Mocht dat nou niet toereikend zijn, dan kunt u altijd met een motie een kleine aanvulling aanvragen, maar zoals het er nu uitziet, ziet het er niet ongunstig uit. D66, daar heb ik weinig vragen gehoord. De heer Krieger: Positief, wat de wethouder hier zegt, want ook ik ben een groot fan van Sinterklaas. Maar het lijkt me wel een beetje onzinnig als we hier in de raad moties rond Sinterklaas moeten gaan indienen. Zou de wethouder niet gewoon toe willen zeggen, als er nog een kleine extra bijdrage nodig is, dat het college dat gewoon toezegt. Dan hoeven we niet allemaal te gaan amenderen en moties indienen, dat vindt Sinterklaas niet zo leuk. Wethouder Hoek: Ik ben ook van de praktische insteek. Formeel gezien is dat natuurlijk niet mogelijk, maar ik snap wat u zegt en ik kan u toezeggen op het moment dat het een klein bedrag is, dat we dat gewoon ter beschikking stellen. De CU, de armoede en schuld, ik hoop dat ik daar duidelijk in geweest ben. Het armoedebeleid zal daar met complete schuldhulpverlening, het zijn natuurlijk communicerende vaten. We zullen dat ook mee nemen in de notitie die er komt m.b.t. bestrijding van energiearmoede. Overnemen van schulden voor jongeren, die komt ook in het collegewerkplan. Die wordt nu uitgewerkt, staat op PM in de begroting, maar ik ben het met u eens, een aantal onderwerpen mist in de begroting, daar moeten we de volgende keer meer alert op zijn. Dat heeft de heer Fortuyn met mij besproken. Dat gaan we doen, daar heeft u gewoon een punt, daar moeten we gewoon mee aan de slag. Het lokaal preventieakkoord, daar zal mevrouw Cnossen op terug komen. Begroting niet alleen een financieel stuk, daar heb ik op gereageerd. GL, ik ben blij met het compliment dat u geeft, dat we het sociaal domein ontzien hebben. Dat is ook echt een serieuze insteek geweest van dit college n.a.v. de opmerkingen tijdens de kaderbrief. De 7,5 fte, daar heb ik veel over gezegd. De toeslagenaffaire, daar heeft u een belangrijk punt aangeraakt. Het bedrag dat vanuit Den Haag ter beschikking werd gesteld was eigenlijk meer, behoorlijk meer, dan we ingeschat hadden. Het is geen gelabeld geld, maar uiteraard, dat zeg ik u voor de volle 100% toe, iedereen die zich nog meldt in het kader van de toeslagenaffaire gaan wij natuurlijk helpen. Het zou niet des gemeentes zijn om te zeggen: sorry, we hebben het ergens anders aan besteed. Tussentijds vindt er ook nog een inspanning plaats middels Kwadraad, schuldhulpverlening om deze mensen wegwijs te maken om voor deze toelage in aanmerking te komen. Dus dat. Over energiearmoede hebben we het gehad. Menstruatiearmoede is voor mij toch nieuw. Ik ken hem wel vanuit landen die het een stuk minder hebben dan wij, derdewereldlanden, maar het fenomeen in Nederland ken ik niet. Als u daar echt een punt van wilt maken, dan moet u met een motie komen, dan kan de raad beoordelen of ze daarin meegaan ja of nee. De HALT-lessen op scholen zijn niet bezuinigd, die zijn er nog gewoon, dat is dan weer een meevaller. De PvdA, de sportverenigingen en de energiekosten. Ik wil u toch wijzen op het feit dat wij de huurtarieven komend jaar niet verhogen. Vanuit het land wordt er ook gekeken hoe zij de sportverenigingen tegemoet kunnen komen, daar is nu nog geen duidelijkheid over. Wanneer die duidelijkheid er wel is, dan zullen we dat uiteraard met u delen. Mocht het zo zijn, dat verenigingen echt in de problemen komen, dan kunnen ze wellicht ook voor het energiefonds in aanmerking komen, want het is niet de bedoeling dat verenigingen omvallen. Ik wil toch even meegeven, ik spreek wel met sportverenigingen, wij verhogen niet de huurtarieven, maar de contributie wordt over het algemeen wel verhoogd. Dat is ook een fenomeen waar we mee te maken hebben. Een vereniging heeft ook in deze een stuk eigen verantwoordelijkheid. We kunnen simpelweg niet alles vergoeden. Op de glastuinbouw heb ik eerder al gereageerd, dat is een heel ingewikkelde. Ik snap wat u zegt, ik ben zelf bij verschillende tuinders geweest en mijn hart draait om als je de verhalen hoort. Alleen de orde van grootte, de financiële problemen, die deze bedrijven op tafel leggen, dat gaat een gemeente als Lansingerland ver en ver te boven. Ik heb het niet over een druppel op een gloeiende plaat, maar echt over een spetter op een gloeiende plaat. Ik heb in de commissievergadering gezegd, ik was bij een rozentuinder, die had zijn kas op koud gezet en hij zei: beste wethouder, als u nu een enveloppe met € 50.000 zou overhandigen, dan zou ik zeker dank je wel zeggen, want dat is erg aardig, maar het komt bij lange na niet in de buurt om mijn problemen op te lossen. Ja, wij hebben wel 1 aanspreekpunt binnen de gemeente, die alle vragen die tuinders of de glastuinbouw heeft m.b.t. deze crisis beantwoordt. We vragen de tuinder waar hij eventueel behoefte aan heeft, dan kunnen wij kijken of we hem daarin tegemoet kunnen komen. De jongeren in armoede, dat is een steeds terugkerend probleem. Ook jongeren die in armoede opgroeien. In de GRJR Rotterdam hebben we het hier regelmatig over. Het is niet zo dat onze jongeren bovenaan het lijstje staan, dat is echt niet het geval, maar ik ben het met u eens, dat dit echt een constante aandacht moet hebben, want je moet er aandacht voor blijven houden, want het is niet prettig wanneer jongeren een jeugd hebben die heel erg beperkt is, zuiver en alleen omdat er thuis geen centen zijn. Nu moet ik wel zeggen, dat we als gemeente Lansingerland al heel veel doen om deze jongeren te ondersteunen. Ik heb daar, toen het stuk m.b.t. energiearmoede aan de orde was, een opsomming gegeven. Ik kreeg als reactie: dat hoeven we niet te horen, want dat weten we wel. Maar het was een

behoorlijke lijst waar de gemeente het initiatief in het verleden in genomen heeft om deze doelgroep te blijven helpen. Het uitvoeringsplan schuldhulpverlening, daar heb ik het over gehad, die zal in het collegewerkplan ook aan de orde komen. Dank u wel.

Wethouder Muis: Dank allereerst voor alle positieve woorden, die ik heb gehoord m.b.t. zaken die in mijn portefeuille zitten. Vooral blij met de ondersteuning, de brede ondersteuning voor de opzet van het duurzaamheidsfonds. Ik heb niet van alle partijen vragen gehad, ook niet alle vragen zijn even financieel ingesteld, maar ik ga toch even kijken wat ik hierover kan zeggen in het kader van de begroting. Ik begin bij WIJ, die had het over flexwoningen voor Oekraïners en spoedzoekers en of we dat elders in Lansingerland gaan doen. Volgens mij is nagenoeg bekend dat het onze prioriteit heeft en dat de gecombineerde aanpak bij de Sporthoeklaan ook geldt bij een te ontwikkelen volgende locatie, dat dat daar het uitgangspunt is om het op die manier hier te doen. De heer Jumelet vroeg ook naar de flexwoningen voor arbeidsmigranten. Daar hebben we het uitgebreid over gehad bij de behandeling van het rekenkamerrapport, maar kort kan ik daar nog wel wat over zeggen. Er zijn, zoals u weet, diverse initiatieven in behandeling. We hebben ook gemerkt dat er haken en ogen zitten aan het beleid dat we nu hebben, dus daarom gaan we het evalueren. Even los van wat er al in de pijplijn zit, gaan we het volgend jaar evalueren om te kijken hoe we het kunnen verbeteren, zodat we meer kansen hebben op succes bij volgende initiatieven. Dan een op zich grappige vraag, hoe realistisch de doelstellingen in het coalitieakkoord zijn m.b.t. wonen, pagina 6. Volgens mij zijn die heel realistisch, want die zijn gebaseerd op de woonvisie en ook verwerkt in de uitvoeringsagenda. Er wordt heel hard aan gewerkt. Het is ook een realistisch programma, dat merken we nu in alle gesprekken in de regio, met de provincie, waar echt wordt getest en geproefd: hoe realistisch is dit, is dit haalbaar, heb je afspraken met de corporatie? In ons geval, wat niet bij alle gemeenten zo is, kunnen we ook echt die woningen realiseren. Dat gezegd hebbende, tegelijk zien wij ook stijgingen in prijzen, kosten, beperkt personeel. We zien dat de woningmarkt aan het afkoelen is. Ook dat zien we. De heer Jumelet: Ik ben blij met het optimistische geluid van de wethouder, maar we hebben eerder vernomen dat met name de beperkte ambtelijke capaciteit maakt dat bijvoorbeeld het versneld ontwikkelen Lijsterlaan voor seniorenwoningen te ingewikkeld is. In hoeverre speelt nou die personele bezetting ons parten als het gaat om woningbouw? Wethouder Muis: Dit onderwerp is uitgebreid aan de orde geweest bij collega Hoek. U kunt lezen in de begroting dat verschillende projecten doorgeschoven worden vanwege die beperkte ambtelijke capaciteit. Ik zou zeggen: als je er iets aan zou willen doen, zorg er in elk geval voor dat we op sterkte blijven en ambtelijk uitbreiden. Even zonder te weten wie precies wat allemaal doet, maar het is gewoon keihard nodig. We lopen er overigens niet alleen bij wonen tegenaan, ook bij groen. Het knelt gewoon, dus dan moet er geprioriteerd worden. Ik dacht dat de heer Jumelet bedoelde: hoe realistisch is het gezien de omstandigheden, niet zozeer vanuit intern, maar dat heb ik nu even aangeraakt. Ik wil het bruggetje maken naar de knelpunten om ons heen, die dus ook maken dat de ambitie van ons staat, die is realistisch, alleen, we zijn erover met de regio, het provincie, het rijk in gesprek. Sowieso zijn we in gesprek over ons woonbod, dat doen we in deze periode bijna wekelijks, dus we gaan het ook zeker over die knelpunten hebben om te kijken hoe we dat gezamenlijk aan kunnen pakken. Dan ga ik verder. Mevrouw Verhoef: De wethouder is niet concreet. Hij heeft het over knelpunten. Tegelijkertijd zijn er afspraken gemaakt onder de hoede van minister De Jonge om 235.000 huizen in Zuid-Holland te gaan bouwen binnen 9 jaar. Hoe gaan wij daaraan bijdragen? Hoe gaan we sneller richting die 11.000 komen? Wethouder Muis: Ik denk dat meneer De Jonge heel goed weet wat de provincie ook namens de regio heeft aangegeven, wat daar de randvoorwaarden voor zijn. Wij zien uit naar een invulling van die randvoorwaarden om te kijken of we met de invulling van die voorwaarden dichterbij dat doel kunnen gaan komen. Sowieso, we bewegen met ons bod richting die 30%, maar ik heb uitgebreid uitgelegd bij de behandeling van het rekenkamerrapport, dat als wij nu al met onze huidige plannen de sociale woningvoorraad 70% gaan uitbreiden, dat je dan wel kan blijven vragen om meer, maar dat kan een corporatie ook niet verantwoorden, nog even los van de extra opgave rond het (...). Mevrouw Verhoef: Ik wil alleen maar zeggen: aan die percentages hebben we niets. We moeten sneller meer bouwen. Ik hoor u daar eigenlijk geen duidelijk antwoord op geven. Wethouder Muis: Ik kom nog bij mevrouw Verhoef, maar omdat ze interrumpeert, kijk ik even wat we daarover zouden zeggen. Mevrouw Verhoef zou zelf komen met een aantal moties om sneller te gaan bouwen of meer sociaal te gaan bouwen. Die zien we dan graag tegemoet, ook wat dat dan financieel betekent, vandaag hebben we het over de begroting, dus als ze daarin extra ruimte ziet om te versnellen door inzet van middelen, dan zien we dat graag. Maar het kader waarbinnen ik en het college werken, dat we daar al maximaal stretchen om al het mogelijke te doen. En dat daarnaast de minister afspraken maakt met de provincies, dat is prima, maar daarover komen we nog te spreken met de gedeputeerde. Het ligt ook bij het ministerie. Dan vervolg ik. D66, dank voor de complimenten, daar zag ik ook de uitgestoken hand rond het duurzaamheidsfonds, de energietransitie. Nu gaan we het in de steigers zetten, dus dat komt zeker later. Het is ook: wij hebben ook niet alle wijsheid in pacht. We hebben wel heel goede ideeën, die we u graag willen voorleggen, maar er is voldoende ruimte om dat samen met u invulling te gaan geven. Dan kom ik bij de CU. Langer thuis wonen van senioren, hoe we die ambitie gaan vormgeven. In het coalitieakkoord staat inderdaad

het versneld realiseren van ouderenwoningen in onze 3 kernen. Daar gaan we niet een soort blauwdruk of masterplan voor maken en dat uitrollen. We gaan locatiegericht onderzoek doen op basis van de uitgangspunten van de woonvisie om te kijken wat er per project mogelijk is en gewenst is. De heer Markus: Dit is natuurlijk weinig concreet. Ik snap dat u daar nu geen antwoord op kan geven, maar als wij als raad willen controleren en die versnelling gaat echt gebeuren, dan willen we het concreter krijgen. Als u zegt: die versnelling gaat in 2040 gebeuren, prachtig, maar dat vind ik geen versnelling. Ik verwacht bij de uitwerking dat u duidelijker aangeeft wanneer die versnelling dan gaat plaats vinden, zodat we dat kunnen controleren. Ziet u dat ook zo? Wethouder Muis: Zie ik dat ook zo? Ik zie in elk geval, dat als je wilt versnellen, dat je eerst een project moet hebben, waar je nu mee bezig bent, dat je kunt versnellen. We hebben heel veel plannen, 11.000 woningen tot voorbij 2040. Maar je moet concreet kijken wat er nu aankomt: wat kan je daar voor ouderen, voor senioren realiseren en hoe kun je dat dan versnellen. Het gaat echt per project, dan komen we daar op terug. Wellicht dat we er in het collegewerkprogramma al meer richting aan geven. Dat is de koers hoe we het aanpakken. Dan ga ik naar de vragen m.b.t. groen. Triangel-gebied, ecologische verbindingen. Morgenavond is er een beeldvorming over de groenblauwe leefomgevingsvisie, daar komen die zaken terug. Los daarvan gaan we ook een aantal zaken benoemen in het collegewerkprogramma, maar specifiek m.b.t. het Triangel-gebied, daar had inderdaad al tekst kunnen staan, daar heeft de heer Markus helemaal gelijk in. Ik denk dat het voor een volgende keer goed is om daar waar niet direct financiële keuzes zijn gemaakt, maar waar er budget is, in dit geval is er budget voor, alleen de vraag is: hoe groot is dit plan en die ambitie. Dan komen we daarmee terug naar de raad, zodat u daar ook iets van kunt vinden, zoals: we vinden het zo belangrijk, daar hebben we andere ideeën bij of we willen er meer budget aan uitgeven. Ik ga daar nu al mee aan de slag, dus in 2023, als meneer Markus wilde weten wanneer het gaat gebeuren. De heer Markus: Ik blijf zo interrumperen. De heer Muis begon in zijn inleiding: er zijn geen financiële vragen, maar ik ga er toch op in. Misschien hebben we een ander beeld bij de begroting, maar de begroting is toch niet een stukje papier waar alleen de financiën in staan? De begroting is toch ook het stuk waarin het college haar ambitie en doelen voor het komende jaar in wegzet? Dat is nu juist, de heer Fortuyn wil kijken naar de PDCA cyclus, dat is nou juist waar het mis gaat. Ik snap niet zo goed waarom het college en u dan nu zelf zegt: het is alleen een financieel stuk, de volgende keer gaan we dat erin zetten. Hebben wij dan een ander beeld van hoe een begroting eruit moet zien? Wethouder Muis: Kennelijk zit er licht tussen, dat is helder. Ik geef ook aan, dat u een punt heeft, dat er meer tekst had kunnen staan over de ambities op dat gebied. In die zin ben ik het helemaal met u eens. Ik geef ook aan m.b.t. het Triangel-gebied, dat dat iets is waarmee we aan de slag gaan dit jaar nog, dat er budget voor is, dat u er plannen voor gaat krijgen. Dus dat komt. Het maakt onderdeel uit van die groenblauwe leefomgevingsvisie, waarover u morgen bijgepraat wordt. Volgens mij is er nog alle gelegenheid om daarover met elkaar van gedachten te wisselen, zonder dat het hier in deze begroting al beklonken zou moeten zijn. Dan gaf de heer Markus nog een aantal zaken aan, dat waren geen vragen, maar ik wil er best antwoord op geven. Over burgerparticipatie, dat ondersteun ik helemaal, 2023 wordt een cruciaal jaar. Binnenkort krijgt u een terugkoppeling van de bijeenkomsten die geweest zijn, de pilots waar we burgerparticipatie wat uitgebreider hebben toegepast, die u allemaal kent. Ook hoe we komen tot de visie komen begin volgend jaar. Daarna gaan we dat vertalen in de werkwijze, maar ik loop een beetje vooruit op de inhoud van de brief, maar u wordt er dus uitgebreid over geïnformeerd. Duurzaamheid, dank voor de ondersteuning, het investeringsfonds duurzaamheid, invoering diftar, heel fijn dat daar deze brede ondersteuning voor is. Dan ga ik naar GL, daar ging het o.a. over de verduurzaming van openbare ruimten. Die extra verduurzaming van de openbare ruimte is een jaar opgeschoven, dus dat is uitgesteld, maar dat is geen afstel. Dat heeft te maken met dat het college keuzes heeft moeten maken en dit was een keuze om in 2023 het financieel rond te krijgen. Overigens, het regulier onderhoud is al wel verduurzaamd mogelijk als het kan. Die die extra verduurzaming openbare ruimte is zeker niet van de baan, wat het college betreft, alleen, daar hebben we straks wel de middelen voor nodig volgend jaar of als er meevallers komen. Dan zit er een overlap tussen mevrouw Van Splunter en mevrouw Verhoef over het sneller bouwen, meer betaalbaar bouwen. Ik heb daar al het e.e.a. over gezegd. Ik werk vanuit de woonvisie. We zijn in de regio bezig met een bod, die gebaseerd is op uw kaders vanuit de woonvisie. Als we daar buiten treden kom ik naar u terug, maar ik hoor niet verder breder in de commissie uw oproep om nu die kaders los te laten, dus als u daar ideeën bij heeft, of het sneller kan of meer sociaal, dan zien we die moties tegemoet. Dank u wel.

Wethouder Crossen: Ik heb 2 punten, waar ik graag op wil reageren. De heer Machielse van de VVD vroeg naar de omgevingswet. Uiteraard veel publicaties. De gemeenten zouden de ICT niet op orde hebben. Laat ik dat corrigeren, zolang het DSO, digitaal stelsel omgevingswet van rijk niet functioneert, kunnen wij niet goed testen met onze digitale omgeving. Wij zitten op onze beurt weer te wachten op het rijk, maar verder zijn we op schema, zoals we u als raad ook steeds vertellen. De heer Machielse: Een kleine verhelderende vraag om de tweede termijn wat efficiënter te maken. Dat betekent dus ook, als ik het goed begrijp van de wethouder, dat die € 8 ton bezuiniging, lees besparing, ombuiging, geen impact heeft op onze zijde van de versnelde invoering omgevingswet en de pilots in de voorbereiding die we

treffen. Wethouder Crossen: Zoals het nu begroot is, hebben wij voldoende budget om volgend jaar verder te gaan. Ja. Het komt ook door het temporiseren, dat is altijd een aardige methode om het geld wat te verschuiven, maar dat ligt aan het rijk. Ik ga naar een heel ander punt, van de heer Markus van de CU. Er was nog geen antwoord gekomen op vragen van de CU over een motie over het preventieakkoord. Ik had even tijd om het na te vragen, want daar was ik ook niet helemaal van op de hoogte. Ik heb begrepen dat er ambtelijk inderdaad een hoop andere dingen waren, maar de beantwoording van vraag 1 komt deze week. Dan denkt u: wat is vraag 1? Dat weet de CU zelf wel. Dat is vooral wat het aan financiële middelen kost. Het beantwoordt vraag 2 volgende week, ik denk dat dat op tijd is voor de begroting de week erna. Dank.

Burgemeester Van de Stadt: Drie punten voor mij. Allereerst geld voor extra onderwijs m.b.t. ondermijning, WIJ begon daarover. We hebben op dit moment het scholenprogramma lopen. Een aantal groepen 8 van de basisscholen en een aantal groepen 2 van het voortgezet onderwijs. Ik heb er zelf 2 geopend. De waarde ervan kan ik niet genoeg onderschrijven. Ik maak me zeer grote zorgen over wat er op het onderwijs gebeurt, de druk waar kinderen aan bloot staan op het gebied van met name online, maar ook anders. Laat ik 2 voorbeelden geven, die ik ook daar gebruikt heb. Sexting, het doorsturen van naaktfoto's van klasgenootjes bijvoorbeeld. Enerzijds zeer schadelijk voor het slachtoffer, want wat op internet staat, verdwijnt nooit. En ook voor de dader, want die beseft niet dat hij zich op dat moment schuldig maakt aan het verspreiden van kinderporno. Dat is geen licht vergrijp, om het maar even zachtjes te zeggen, als je daarmee gepakt wordt. Maar ook bijvoorbeeld het geld ezelen, zoals dat heet, even je pinpas ter beschikking stellen aan een ander. Als dat gebruikt wordt voor criminele handelingen, dan zal een bank je waarschijnlijk nooit meer een bankrekening geven. Je komt op de zwarte lijst voor 30 jaar. Dat betekent dat je ook geen hypotheek kan krijgen de rest van je leven. Om maar even te kijken welke enorme impact dit heeft op kinderen, maar waar vaak ouders ook niet bekend zijn met dit soort problematieken. Als je het vraagt, u mag het uittesten, geld ezelen, u moet het maar zeggen in het dorp, ik ben benieuwd hoeveel mensen de term kennen. Ik kan ook hier een peiling houden, maar dat zullen we even besparen. De waarde is groot. Alleen, dan is de belemmering: elk jaar komen nieuwe kinderen in die leeftijdscategorie op die scholen, dan moet je het structureel doen, wil het waarde hebben. Ik deel het doel van de heer Jumelet zeer, daar zou dan ook geld voor nodig moeten zijn, de heer Jumelet is daar ook zeer royaal in, alleen, dan is het eenmalig en dan heb ik er dus eigenlijk minder aan. Ik zou de heer Jumelet willen voorstellen, dat we daar eens wat dieper in duiken en echt even kijken naar het programma, wat wij met zijn allen op de scholen, basisscholen vaak al, en op de middelbare scholen willen doorlopen, wat de scholen ook aankunnen, minister Dijsselbloem heeft daar wat van gevonden, daar zal ongetwijfeld geld voor nodig zijn, maar we hebben wel een voorbereid plan. Dit schooljaar lukt het toch niet meer, maar daar zouden we mogelijk volgend schooljaar mee kunnen beginnen. Dat zou dan ook bij de zomernota, als dat moet, door de raad gefaciliteerd kunnen worden als u daar geld voor over heeft. Ik zou de heer Jumelet willen suggereren een motie in te dienen. Als de raad hier voorstander van is en zich eraan committeert, als we daar uit zijn daar geld voor ter beschikking te stellen, want anders heeft het geen zin om dat allemaal te gaan uitzoeken. Als er dan een meerderheid voor is, dan zou ik dat zeer verwelkomen samen met het college. Twee, de AED's, de heer Van Doorn. Als ik u goed beluister vroeg u er om 3, maar dat was niet helemaal duidelijk. De basis is: op dit moment hebben we een goed programma lopen, want er is sponsoring vanuit Philips en de Hartstichting, die een programma hebben. Onze inwoners crowdfunden dat, er is € 1.450 nodig. Dan heb je hem en dan is ook het onderhoud voor 5 jaar geregeld. Dat is succesvol. We hebben er op dit moment, wat wij weten, dan praat ik alleen over die 24/7 beschikbaar zijn: 15 in Bleiswijk, 18 in Bergschenhoek en 30 in Berkel. Dan heb ik het nog niet over degene die op stations hangen, want daar hangen ze ook. Wat dat betreft, werkt dat heel goed. We geven daar weleens financiële ondersteuning bij uit het wijkgericht werken, als ze bijvoorbeeld tekort komen op dat gecrowdfunde budget. Het voordeel daarvan is dat we ook een eigenaar hebben, dan bedoel ik dus iemand die zorgt voor die kast en de apparatuur, los van de mensen die trainingen volgen. Als u vraagt: zijn er nog gaten? Als ik u goed begrijp moeten we die opvullen: kunnen we daar niet een aantal apparaten voor aanschaffen? Dan nog heb ik iemand nodig, ik heb initiatief vanuit een burger nodig, die zegt: ik ga daar voor zorgen, ik hang hem aan mijn muur, aan mijn huis, ik ga ervoor zorgen dat iemand erop let als het nodig is, als iemand hem nodig heeft en hij blijkt 3 weken ervoor gesloopt te zijn. Als u daar wat voor beschikbaar wilt stellen, juichen we dat ook toe, budget, maar ik moet die planvorming wel wat nader uitgewerkt hebben. Misschien, als u hem in een amendement of motie giëet, dan kan ik daar echt wel wat mee. De heer Van Doorn: Ik was nieuwsgierig, u was net kwistig met kleine bedragen schenken, dat werd weggepoetst, dus ik ga ervan uit, dat dit kleine bedrag ook een plek kan krijgen zonder amendement. Ik verwijst naar het vlekkenplan van de Hartstichting, het gaat om nog 3 plekken in Lansingerland. Ik zou zeggen: ga niet wachten tot er een initiatiefnemer is, maar wees actief vanuit de gemeente, ga deze mensen lobbyen om een plek te krijgen, zodat we ook dat gebied afdekken. Normaal, zolang de aanrijdtijden niet verbeteren, kan dit levens redden. Burgemeester Van de Stadt: Ik ben het geheel met u eens. Ik wijs er met trots op, dat op alle gemeentelijke voertuigen er één zit op initiatief van onze medewerkers van de buitendienst, die ook

allemaal een cursus hebben gedaan. Zij zeggen ook: wij zijn vaak als eerste ter plaatse. Dus veel meer instrumenten dan de officiële hulpdiensten. Ik ben het geheel met u eens, ik wil er graag naar kijken. Dan moet ik naar de wethouder financiën kijken, voor kleine bedragen. We doen het nu uit het wijkgericht werken. Ik wijs u er wel op, dat we net een bezuiniging op het wijkgericht werken hebben ingeboekt, dus daar kijk ik de wethouder financiën even lief aan. Die zegt: 2022. Oh, hij gaat kijken of hij het dit jaar nog kan vinden. Dan hebben we nog het oude budget voor wijkgericht werken, waar misschien wat over blijft. Kijk. Heel hovaardig van de wethouder. Ik ga proberen u daarin te bedienen, laten we dat afspreken, die toezegging heeft u. We gaan proberen die 3 plekken te bemensen, daar ben ik het zeer mee eens. Dan de BOA's. Ja, meneer Van Doorn, ik denk dat we een beetje discussie gaan hebben over wat de term wijkBOA of wijkregisseur BOA inhoudt. Ik wil u daarom een ander voorstel doen, de raad. Laten we even een goede beeldvorming organiseren over het werk van de BOA's. Dan kunnen we de BOA's ook aan het woord laten over wat zij doen, hoe zij die rol zelf invullen op dit moment. We hebben 4 BOA's die wijkgericht werken, 4 algemene BOA's, 1 senior BOA, 2 ondermijning BOA's, hoe zij hun werk invullen, hoe zij dat samen doen met de wijkagent, jeugd en jongerenwerk, om die wijkfunctie in te vullen, want we hebben ook de wijkmanagers, hoe dat elkaar overlapt. Als we daarover het bredere gesprek aangaan, dan worden u en ik het heel snel eens over wensen op basis van het bijstellen van de rol van die BOA's, zoals ze dat op dit moment invullen. Dan hoeven we het niet over de term te hebben. Ik zou de raad willen aanbieden een goede beeldvorming BOA's te doen in het nieuwe jaar. Dan te kijken wat we zelf met zijn allen vinden van het werk van de BOA's, hoe dat het beste in te vullen, want volgens mij is de steun voor BOA's in de raad heel groot. Ik denk dat de BOA's u ook zouden kunnen overtuigen dat ze echt heel goed aan het werk zijn. Dank u wel.

Tweede termijn

De heer Jumelet, WIJ: Dank u wel, college, voor de beantwoording. Als het meezit zijn we vanavond vroeg thuis, dat is heel mooi. We hebben het weleens anders meegemaakt, dat het heel erg langdurig was, maar goed, het zit hem niet in de kwantiteit maar in de kwaliteit. Toch een paar punten. M.b.t. de uitdaging die de burgemeester neerlegt rondom scholenprogramma, natuurlijk willen wij graag naar een structureel iets toe, want dat is alleen maar goed. Eigenlijk beter dan incidenteel. Wij dachten als eerste geste, maar graag gaan we met u in gesprek om te kijken hoe we dat in overleg met de scholen tot een goed verhaal kunnen komen. We zullen proberen met een motie hier in deze raad een meerderheid te krijgen om dat structureel te kunnen gaan doen. De beeldvorming hebben we vorige week gehad, daar is uit gebleken dat het keihard nodig is om zoiets verder te intensiveren. Dan toch even over die 7,5 fte per 1.000. Mijn fractie staat daar op zich wel positief tegenover. Mij kwam een beetje het beeld voor ogen, het is alsof je een timmerman bestelt en de timmerman komt elke keer vragen: zou ik een hamer mogen hebben of zou ik een zaag mogen hebben of een beitel. In die zin hebben wij ook wel het vertrouwen dat wij met elkaar die 7,5 fte per 1.000, zodat de gemeentesecretaris samen met het college personeel kan aannemen en inzetten en het werk te doen dat te doen valt binnen deze gemeente. Anderzijds zeggen we ook: de dienstverlening blijft achter, het voorbeeld van het dakkapel, het duurt te lang. Ik vind het eigenlijk een beetje rare manier van werken als het college elke keer weer terug moet gaan komen: zou u het goed vinden dat? Mijn fractie: laten we het vertrouwen aan het college geven en aan het eind van 2023 zien we wel hoe de vlag ervoor hangt. Hoogstwaarschijnlijk houden we geld over, omdat het niet helemaal gevuld is. Het is geen doel op zich, maar laten we dat vertrouwen nou meegeven om een goed en fatsoenlijk personeelsbeleid te kunnen voeren. Wat me is bijgebleven uit de presentatie van de gemeentesecretaris, we hebben met uitstroom te maken, dat gaan we tijdig vervangen, zodat je op een bepaald moment dubbel moet draaien, maar dan heb je kennisoverdracht. Maar geef die ruimte en ga niet als een kruidenier zitten miezemaizen over een fte meer of minder. Laten we alsjeblieft de dienstverlening, die we zo belangrijk vinden, ook een kans geven. Dat brengt me ook op het punt van wonen. We vinden het als fractie heel belangrijk. De heer Krieger: U bedeeft zich hier van beeldspraak, daar houd ik van. U geeft het voorbeeld van de timmerman, die je niet steeds naar je toe laat komen om te vragen of hij een beitel of een hamer mag. Maar bent u het niet met me eens, dat je ook gewoon een keer naar de timmerman toe kan gaan en vragen wat hij nodig heeft en dat je dat dan verzorgt voor de timmerman? In plaats van dat je de timmerman niet alleen timmerbenodigheden geeft, maar ook gereedschap voor de stukadoor? De heer Jumelet: Waar het om gaat, is dat wij met elkaar een ambtelijke organisatie hebben, waarbij je ervan uitgaat dat het een professionele organisatie is en dat die professioneel wordt geleid. Ik ga ervan uit dat op het moment dat de gemeentesecretaris en het college vragen om een bepaalde personele bezetting, dan ga ik ervan uit dat dat gestoeld is op beelden die nodig zijn. Aan de andere kant, wat ik al zei in mijn eerdere woorden: wij zitten te hameren op het feit dat wij dingen te langzaam vinden gaan, onvoldoende vinden. Het is een beetje kip/ei. Om de beeldspraak te vervolmaken: zo de waard is, vertrouwt hij zijn gasten. Ik vertrouw het college en de gemeentesecretaris graag toe, dat zij met zo'n budget, met zo'n norm, wat op zich geen doel is maar wel een instrument is om de ambtelijke organisatie goed te laten functioneren. In die zin steunen wij de 7,5 fte per 1.000 inwoners. Dat lijkt ons ook geen uitzonderlijke norm, die gehanteerd wordt. Wij willen

gewoon dat de ambtelijke organisatie in staat is zijn werk te doen. Dat brengt me ook op wonen. Wij willen graag dat er voortgang is, want er is een enorme behoefte aan. We merken gewoon, de ambtelijke capaciteit laat een beetje die stroom stoppen en dat baart ons zorgen. Dan is het penny wise, pound foolish, om het in goed Nederlands te zeggen. Wat ons betreft gaan we de investering doen. M.b.t. flexwoningen, ik begrijp wat de wethouder zegt rondom de combinatie met de opvang van Oekraïners. Anderzijds kan het ook zo zijn, dat daar hier en daar een stok in de spaken wordt gestoken, bijvoorbeeld door het rijk. Dat zou betekenen dat de flexwoningen voor de spoedzoekers in Lansingerland daarmee ook stopt, dat zouden wij erg jammer vinden. We hebben wel zoiets van: ga alsjeblieft ook op die lijn voort, wellicht los van de Oekraïners, om te kijken of je toch die flexwoningen kan realiseren. M.b.t. de arbeidsmigranten, ja, we gaan evalueren wat we nog niet hebben. We zijn wel een beetje resultaatgericht, er is een enorme roep om die arbeidsmigrantenwoningen. Wat ons betreft, dat is ook bij het rapport van de rekenkamer naar voren gekomen, we willen wat smartere afspraken rondom aantallen te realiseren flexwoningen voor deze doelgroep. Voor de rest heb ik alles gehad. Dank u wel. De voorzitter: Fijn, dat de timmerman, de stukadoor, de kroegbaas en de caféklanten ook nog een plekje hebben gekregen in het geheel.

De heer Van Doorn, L3B: Dank voor de toezegging m.b.t. de AED. Pragmatische daadkracht, daar wordt mijn fractie enthousiast van, dus dat gaan we fixen. Hulde daarvoor. BOA's: ik maak graag gebruik van het aanbod om een goede beeldvorming daarvoor in te richten. Want wat de coalitie en L3B in het bijzonder voor ogen heeft met de wijkBOA's staat keurig beschreven, dat kunnen we dan netjes tegen elkaar aan houden en kijken waar de dubbelingen en de verschillen zitten. Sportbox, ik ben blij dat de betreffende wethouder niet moeilijk doet over kleine bedragen, want het verschil tussen wat wij gehoord hadden en zelf berekend hadden was € 5.000, dus daar komen we incidenteel wel uit. Daar voorzie ik geen problemen. Een amendement m.b.t. gratis OV voor ouderen, dat zal gemaakt worden. Nog één ding even recht zetten, als dat beeld is ontstaan dat wij t.a.v. ambtenaren een soort weerstand hebben. Helemaal niet. Wij waarderen de inzet enorm. Wij zijn niet doof en blind voor de tekorten in de ambtelijke organisatie en het keiharde werken dat daar gebeurt. Onze kritische noot zit in de onderbouwing. De lijn die wij al jaren hanteren, wat ons betreft zie ik geen enkele reden om daarvan af te stappen, is dat het aantal fte het beleid volgt. Als blijkt als we verkeerde aannames in het verleden hebben gemaakt dat het aantal ambtenaren niet matcht met de ambitie zoals we hem hebben geformuleerd en dat er in het verleden te weinig geld is vrij gemaakt, dan wil ik dat graag corrigeren. We willen een goede onderbouwing waaruit blijkt waar het aantal uren wordt ingezet en welke verbetering daarvoor zichtbaar is. Dat is niet raar, dat is geen wantrouwen, dat is gewoon fatsoenlijke bedrijfsvoering. Het is ook helemaal niet bedoeld om te beknotten. Maar ik hoor van de wethouder dat alle informatie tot achter de komma beschikbaar is, ik zie geen enkel beletsel om dat met ons te delen, zodat wij over 2 weken als we de begroting gaan behandelen daar niet de verkeerde keuzes in maken door daarop te bezuinigen en andere ambities van te financieren, maar dat mijn fractie daarin goede keuzes maakt. Ik zie die informatie heel graag tegemoet, zodat we ook geen lange wachttijden meer hebben en dat de kwaliteit omhoog gaat. Dan is dat goed onderbouwd, dan heb ik daar comfort bij, dan gaan we dat netjes regelen met elkaar. Dank u wel.

De heer Krieger, CDA: Dank aan het college voor het beantwoorden van de vragen. Ik wil eerst even wat punten aanhalen, waar wij best sympathiek tegenover staan. Sinterklaas hebben we behandeld, die toezegging hebben we binnen. Wat betreft het structurele deel ervan, of dat nou elk jaar moet gebeuren, laten we dat even aankijken. Dat ondernemers het nu niet op kunnen brengen, duidelijk. We hebben de toezegging dat er bijgesprongen wordt. Of dat dan elk jaar zo moet zijn, dat moeten we dan volgend jaar maar bekijken als de goedheiligman weer in het land is. De VVD, de OZB voor woningen, jullie zorgen daarover delen wij, maar dat heeft een achterliggende gedachte. Op dit moment lastenverzwaringen dan wel voor burgers dan wel voor ondernemers is in deze onzekere tijden niet wenselijk. Dan nog even het antwoord van de heer Fortuyn over de septembercirculaire, dat die gelden niet vrij besteedbaar zouden zijn, dat is niet correct. Er staat hier wel bij: het kan als vrij besteedbaar budgettaire ruimte worden aangemerkt, het is aan gemeenten om daar invulling aan te geven. Ik snap de gedachte natuurlijk: we houden het achter de hand voor wat onzekerheid. Maar van het bedrag dat ik noemde, van de € 1.713.000 is alleen € 30.000 niet vrij besteedbaar, althans, zoals ik het las in de tabel. Ook daar heeft het CDA een achterliggende gedachte. Kijk, normaal gesproken is het zo, je maakt een begroting, je zorgt dat die sluitend is, als je de jaren erop alvast begroot, natuurlijk, je weet dat niet, je hebt geen glazen bol. Alleen, het is heel anders om met die tekorten om te gaan die dreigen te ontstaan in een situatie van economische voorspoed. Helaas weten we allemaal dat het de komende jaren niet makkelijk gaat worden en dat de kans dat we economische voorspoed zullen hebben zeer klein is. Om dan in 2026 met zo'n tekort te eindigen, er wordt hier al geroepen het ravijnjaar, maar we rijden er wel allemaal in de bus op af. We weten nog niet wat we nou gaan doen. De voorstellen die wij gedaan hebben plus het terugdraaien van de OZB niet-woningen, dat heeft niet alleen als voordeel dat je ondernemers niet in deze tijd met een lastenverzwaring opzadelt, maar ook als voordeel, als je de eis

van 7,5 fte weg laat, dat je over een aantal jaar, ik noemde al dat de weerstandsratio omlaag gaat, die is dan 1.6 in plaats van 1.2, door die 2 maatregelen terug te draaien. Dat heeft als voordeel dat je niet de ondernemers met hogere lasten opzadelt en die weerstandsratio gaat omhoog. Wij als CDA kunnen niet in de toekomst kijken, maar de kans dat we in een periode van economische voorspoed terecht komen is natuurlijk veel kleiner dan dat we in een lastigere periode komen. Dat zijn keuzes, dat zijn we eens met het college en wij kiezen ervoor om dit voor te stellen aan de raad met de voors die ik net benoemde. De heer Markus: Wat het CDA voorstelt is eigenlijk een soort nullijn voor het ambtelijk apparaat hanteren vanaf nu. U zegt: we willen niet naar die 7,5 fte. Maar er is op dit moment gewoon een tekort. Hoe wilt u dat dan gaan invullen op dit moment? De heer Krieger: Wij pleiten niet voor een nullijn. Wij pleiten ervoor, dat is eigenlijk hetzelfde als wat de VVD zegt: je kijkt wat je wilt gaan doen, dan kijk je wat daar voor nodig is en dan kijk je hoeveel ambtenaren je daarvoor nodig hebt. Maar om puur plat en blind te sturen zo breed mogelijk op 7,5 fte voor het gehele ambtelijke apparaat, dat lijkt ons niet verstandig. De heer Markus: Dan begrijp ik u niet helemaal goed. U zegt: schrap die 7,5 fte, die er nu in staan, dat levert ons in het laatste jaar € 4,6 mln op. U zegt: als blijkt uit die analyse dat we die € 4,6 mln wel nodig hebben, dan gaat wat u net zegt niet op. De heer Krieger: Als dat zo is, trekt u een terechte conclusie. Nogmaals, als, want dat weten we nog niet. Het zijn keuzes die je maakt en wij maken deze keuze. De heer Markus: Dan vind ik toch, u zegt: die OZB niet-woningen gaan we niet verhogen en hopen dat het ambtelijk apparaat niet teveel groeit, dan is het ravijn zo meteen minder. Dat is toch een gevaarlijke stellingname? De heer Krieger: Wij vinden het gevaarlijker om nu ondernemers met een lastenverhoging op te zadelen, terwijl ze het al moeilijk hebben. Het is niet zo, in een normale situatie, helaas is het niet normaal, maar in een normale situatie, de argumenten, ik hoor D66 zeggen: we willen dat op de landelijke lijn brengen, die OZB niet-woningen. In een normale situatie dan valt daar inderdaad iets voor te zeggen. Alleen, in een tijd waarin ondernemers met heel veel lastenverhogingen worden geconfronteerd, lijkt het ons niet wenselijk om die door te voeren. Het niet doorvoeren van de OZB niet-woningen, die financieren wij met het overschot uit de septembercirculaire, dus dat staat los van die 7,5 fte. Het gevolg van die 7,5 fte loslaten als eis is dat je aan het einde van de rit een betere weerstandscapaciteit hebt. Dus 1.6 in plaats van 1.2. Maar die OZB niet-woningen staat los van het loslaten van die 7,5 fte eis. Die kan je compenseren met het overschot uit de septembercirculaire. De heer Jumelet: Het wordt een beetje gegoochel met allerlei cijfers, waarbij wij toch wel een beetje het gevoel krijgen, dat het een risicovolle onderneming is. Mijn vraag is tweeledig: wat betekent die verhoging, OZB niet-woningen, wat betekent dat nou concreet? Wellicht weet u dat. De indexatie bij woningen, hebben we gehoord, is marginaal. Twee. Op het moment dat u zegt: we gaan die 7,5 loslaten, wellicht komt dat later wel. Dan heb je dat geld toch alweer uitgegeven, dan is dat geld toch alweer besteed aan andere dingen? De heer Krieger: Kijk, je kan op 2 manieren sturen. Je kan zeggen: wij gaan over de hele linie voor 7,5 fte per 1.000 inwoners. Wat dat wordt nu gezegd. Of je kan zeggen, ik val in herhaling: je hebt een plan, daar heb je iets voor nodig, daar moeten fte's aan gekoppeld worden, maar dat kunnen er veel minder zijn, voor dat specifieke plan, dan het over heel de linie breed 7,5 fte per 1.000 inwoners. Dat zeggen wij. De heer Jumelet: Wat is dan het antwoord op mijn eerste vraag? Wat is dan het effect van de verhoging, niet-woningen? Bij woningen hebben we gezegd: het is marginaal. € 1,2 mln lijkt heel veel geld, is ook heel veel geld, het is een absoluut bedrag. Maar wat is nou feitelijk de verhoging die een ondernemer te verwerken krijgt met € 1,2 mln? Wellicht zit het ook tegen het marginale aan. De voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng vanavond, meneer Jumelet. De heer Krieger: Ook het CDA heeft geen glazen bol, maar er is iets anders veel belangrijkers. Het is principieel, nu ondernemers met welke lastenverhoging opzadelen dan ook, of die nou marginaal uitvalt of maximaal, daar zijn wij niet voor. De heer Markus: Even om de discussie in de raad wat makkelijker te krijgen. Als ik u goed begrijp, zegt u: schrap die OZB niet-woningen. Helder, die wilt u dekken vanuit de septembercirculaire. Daarvan zegt het college, die € 1,6 mln die er overblijft, willen we eigenlijk gebruiken om die 3% extra cao-verhoging die eraan komt te dekken. Hoe gaat u dan die 3% extra cao-hoging oplossen? De heer Krieger: Het college maakt een andere keuze, om die gelden uit de septembercirculaire te reserveren. De wethouder gaf aan: er kunnen tegenvallers komen en daar reserveren we ze voor. Wij maken een andere keuze. Mevrouw Den Heijer: Het is toch wel bijzonder, want we hebben eerder een motie ingesteld om die OZB niet-woningen verhoging te schrappen en daar heeft u toen als partij tegen gestemd. Wat is daar veranderd? De heer Krieger: Ik zou bijna willen antwoorden: vroeger woog ik 10 pond en kusten ze mijn billen, dat is ook niet meer zo. Toen was de situatie anders. Kijk. Op het moment dat u een motie indient en die steunen wij niet, dan steunen wij die niet op dat moment. Op dit moment is de feitelijke economische situatie anders. Dan hebben wij nog een positief puntje. We willen graag van het college weten of dat nu goed gaat. We hebben het een tijdje geleden gehad over de wijkbrandweerman. Ik zou graag van het college willen dat het daar positief tegenover staat. Het CDA zou graag willen weten of daar eventueel al budget voor beschikbaar is. Dank u wel.

De heer Machielse, VVD: We willen graag meedenken en alle initiatieven nemen, maar ik moet toch eerst even iets anders met u delen. De verklaring van de wethouder over de andere indeling en werkwijze van

die 7,5 fte per 1.000 inwoners zit me echt niet lekker. Ik krijg een beetje een dubbel gevoel. Als de wethouder het ons niet eens kan uitleggen, hoe verwachten we dan dat we het onze inwoners gaan uitleggen? Daar zit voor mij echt een wezenlijke omissie. Ik heb gelukkig wat tijd gehad om wat onderzoek te doen en wij hebben voor de begroting 2021 19 fte bij geplust en voor de begroting 2022 14 fte bij geplust, bij de behandelingen toen. Dat zijn 33 fte's erbij. Dat zou betekenen met 7,5 fte per 1.000 inwoners, dat wij er 4.400 extra inwoners hebben bij gekregen in 2 jaar, maar het is nog niet de helft. Wat feitelijk betekent dat de voorgaande werkwijze om gewoon op knelpunten bewust als raad te investeren perfect heeft gewerkt de afgelopen jaren, want we hebben een inhaalslag gemaakt en we hebben een versnelling gebracht de afgelopen jaren. Ik heb niet het gevoel dat ik elke maand heb zitten dimdammen over de hamer of de zaag van de timmerman. Nee, we hebben onderbouwde voorstellen gehad en daar hebben we bewust in deze raad over gesproken. Ik heb de wethouder niet horen zeggen wat er mis was met die werkwijze. Laat helder zijn dat voor de VVD die werkwijze de voorkeur blijft. Het veiligheidsdomein, inclusief BOA's en preventief cameratoezicht en wellicht zelfs de inzet op het scholenplan van WIJ, denkt de VVD graag over mee. Ook willen we graag meedenken over de sportboxen en de AED's, mocht dat nog nodig zijn, zeg ik richting de heer Van Doorn. Uiteraard blijven we even scherp op de gevolgen van de Sinterklaasvieringen, want het kan voor dit jaar dan wel worden opgelost, maar het zou toch jammer zijn als Sinterklaas volgend jaar geen pepernoten kan uitdelen in de dorpskernen, dus dat blijven we opvolgen. Verder geef ik u nog even mee, dat op het gebied van OZB voor onze inwoners, wethouder financiën, luistert u mee, ik nog een tweede berekening heb kunnen maken zojuist. U bracht met veel bombarie: het is 80 cent. Maar dat is niet waar. Dat heeft er voornamelijk mee te maken dat de gemiddelde heffing in onze gemeente ruim € 400 is. Neem daar de voorgestelde inflatie van 2% over, dan kom je al gauw op € 8 en niet € 0,80. Ik stel voor, dat u de komma's nog even goed bekijkt, wethouder. Daarmee wil ik afsluiten, want het blijkt maar: Lansingerland is nog lang niet af en daarom gaan we door. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer, D66: Allereerst bedankt aan alle collega-raadsleden voor al hun goede inbreng en interessante suggesties. Ook dank aan de wethouders voor de goede beantwoording van alle vragen en de toelichting op eventuele onduidelijkheden. Ook daar voelen we een heel constructieve houding om met elkaar mee te denken om alle wensen en eisen van deze raad een stapje verder te brengen. We voelen ook veel overeenstemming voor het grotere geheel, als we inzoomen op de meer specifieke punten. Ik zei dat ik de tweede termijn zou gebruiken voor de reacties op de andere partijen, dus ik ga kijken hoeveel ik er kan behandelen in 6 minuten, dat is wel te doen. Eerst het hete hangijzer, dat is de investering in de organisatie, in het aantal mensen. We hebben ons al duidelijk gemaakt, maar dat wil ik wel graag herhalen. Wij vinden dat echt van belang. Het is het goud van de organisatie. We vinden de onderbouwing voldoende. Je hebt ook echt ambtenaren nodig om beleid te maken, dus het wordt ook een beetje een kip/ei verhaal. Als we sowieso geen timmerman hebben, dan krijgen we ook geen verzoeken voor een hamer of een beitel, dus laten we beginnen met die timmerman aan het werk te zetten, dan krijgen we wel te horen wat we nog meer nodig hebben. De heer Machielse: Ik heb goed nieuws voor mevrouw Den Heijer, ik heb geen moeilijke berekening voor u gemaakt, maar aangezien u zo in de bres springt voor de wethouder, die het mij niet kon uitleggen, ga ik het u vragen: wat is er zo wezenlijk mis met de werkwijze van de afgelopen jaren? Ook toen hebben we kwartiermakers ingesteld om beleid voor te bereiden, we hebben projectleiders aangesteld om beleid voor te bereiden. Daarna een vervolginvestering gedaan in een volledige formatie voor een team. Al die afwegingen hebben we hier kunnen beslissen, nut, noodzaak en budget. Wat was daar mis mee volgens uw partij? Mevrouw Den Heijer: Ik kijk naar wat er nu ligt. Vaker horen wij: er is niet genoeg personeel om te doen wat we graag zouden willen doen. Ik zie het ook in de praktijk, als ik de mensen hier spreek, organisaties spreek, dat er gewoon heel veel wisselingen zijn, dat er te weinig ambtenaren zijn om beleid een stukje verder te duwen. Ik zie het ook gewoon landelijk, het is een trend, we zijn daarin niet nieuw. Hoeveel onderbouwing heb je nodig om gewoon te zien wat er nodig is? Ik vertrouw daarin wel op de inschatting van de gemeentesecretaris zelf. Ik vind dat we daar als politiek een beetje bij moeten wegblijven, want dat is de inschatting die daar is gemaakt. Ik vind de onderbouwing voldoende. De heer Machielse: Dank aan mevrouw Den Heijer voor het herhalen van wat ze goed vindt aan het voorstel van de wethouder, maar mijn vraag was het omgekeerde: wat is er dan zo wezenlijk mis volgens mevrouw Den Heijer met de voorgaande werkwijze? Mevrouw Den Heijer: Wat daar mis is, is dat het leidde tot te weinig personeel. Dat lijkt me nogal, ik weet niet waar je naar vraagt, maar meer kan ik daarover niet zeggen. De heer Krieger: Lag dat te weinig personeel aan het moeilijk invullen van vacatures? Of dat er om te weinig fte's werd gevraagd? Mevrouw Den Heijer: Volgens mij hebben wij gehoord in de presentaties dat veel vacatures niet ingevuld kunnen worden inderdaad. Dat is ook een onderdeel van het probleem natuurlijk, maar als je ze niet vraagt, dan komen ze ook niet. De heer Krieger: Dan zijn we er. Mevrouw Den Heijer: Zie je, dan komen we toch tot een overeenstemming op een bepaalde manier, de uitkomst zal misschien iets anders zijn. Maar bedankt voor deze discussie. Het is fijn om even te kijken waar de verschillen liggen, daar zijn we hier voor. Ik ga nog opmerkingen langs van partijen, ik wil aangeven hoe wij daar als D66 in zitten. We zijn het eens met partijen die zeggen dat de P&C cyclus een beetje zou kunnen worden

aangepast. Wij willen er best over nadenken hoe wij zonder een kadernota voort kunnen, we willen daar best in experimenteren. Een andere opmerking is gemaakt over sneller bouwen. Ik vind dat wel een beetje een lastige: wie is er nou tegen langzamer bouwen. Maar er is ook echt een tekort aan bouwmaterialen en bouwvakkers. Sneller klinkt natuurlijk leuk, maar zonder concrete plannen schieten we daar niet zo heel erg mee op. Dus ja, ik zou ook zeggen: blijf het gewoon roepen, misschien dat het dan sneller gaat, wie weet. We hebben ook een paar voorstellen gehoord op het gebied van gezondheid. D66 staat daar heel positief tegenover. De sportboxen, maar ook vanzelfsprekend de motie over het preventieakkoord, we hebben dat ook zelf aangebracht als bespreekstuk, dus we denken daar graag over mee. Ook het voorstel van de AED. Ik vond het heel fijn dat de burgemeester daar zo constructief over meedacht en ook op zoek gaat naar de ruimte in de financiën. Dat is fijn. Over Sinterklaas hebben we het ook al gehad, heel fijn van de heer Krieger dat hij dat oppakt om er gewoon een toezegging op te vragen, heel slim. Ik vond het ook heel goed, dat GL aandacht vroeg voor menstruatiearmoede. Het is nog teveel een taboe, maar ik weet niet welke kant je op zou willen gaan met een motie, maar we kunnen er vast over meedenken wat het zou betekenen, dus ik bied graag een uitgestoken hand aan GL aan. We hebben ook 2 voorstellen op het gebied van veiligheid, over lespakketten en over de BOA's. Over lespakketten, dat vinden wij ook een sympathiek idee, maar we vinden ook dat het veel geld kost. Er is al een behoorlijke druk op scholen en onderwijs, wat onze burgemeester aangaf, dus we willen wel graag mee denken, maar we vinden ook dat we goed op de kosten moeten letten. We zien het voorstel van WIJ graag tegemoet. Ook fijn dat de burgemeester de wens van L3B oppakt voor de BOA's en daar een beeldvorming over te organiseren, fijn dat dat zo wordt afgesproken. Ook wat betreft de OZB, richting de VVD: of het nou 80 cent is of € 8, wij vinden het nog steeds te overzien. Maar goed dat u dat even heeft nagerekend, dat is fijn, dat we elkaar een beetje checken. Dan tot slot, als uitsmijter, de energiecrisis of de energiearmoede. Mevrouw Verhoef: Mevrouw Den Heijer is bijna aan haar slot gekomen, maar ik wilde eigenlijk vragen: wat zijn uw speerpunten voor de begrotingsraad? Welke moties of amendementen gaat u indienen om het nog beter te doen voor de Lansingerlanders? Mevrouw Den Heijer: Interessante vraag. Volgens mij had ik in mijn eerste termijn aangegeven dat wij erg tevreden waren met deze begroting en dat wij geen behoefte voelen om daar op dit moment moties of amendementen op in te dienen. We hebben uitgenodigd aan partijen die met goede ideeën komen op het gebied van duurzaamheid of op het gebied van gezondheid, dat we daar graag aan mee denken. En we hebben ook aangegeven dat wij het belangrijk vinden om te temporiseren, dus de plannen die we nu hebben gaan we eerst goed uitvoeren en vervolgens komen we met nieuwe plannen. Tot slot energiearmoede, snel. Wat ons betreft wordt de motie overbodig want de wethouder heeft aangegeven dat op te pakken. Dank u wel.

De heer Markus, CU: Even in reactie op onze vragen. Jongeren en schulden, seniorenwoningen, het Triangelpark, allemaal zaken die in het collegewerkprogramma terug komen. Nu heb ik dat collegewerkprogramma erg vaak langs horen komen, dus ik worstel nog een beetje met het document. Er lijken een hoop belangrijke dingen in te staan. Ik snap dat het door capaciteitsgebrek niet eerder gelukt is, we moeten wel oppassen dat dat niet een heel makkelijk excuus gaat worden zo langzamerhand, maar dat terzijde. Er lijken toch heel veel belangrijke dingen in te staan, die je eigenlijk in de begroting had willen zien, dus ik zit er toch wel een beetje mee, want eigenlijk zeggen jullie: het geld zit in de begroting, maar hoe we dat precies willen doen, dat staat in een los document. Laten we dat even als een schoonheidsfoutje voor nu zien, maar laten we dat alsjeblieft volgend jaar anders gaan doen. Dan kom ik ook even op dat PDCA verhaal. De wethouder zegt: laten we met elkaar gaan praten. Volgens mij was iedereen in dit huis enthousiast over het voorstel, dat er lag. Misschien heb ik het verkeerd begrepen, maar ik voel er niet zoveel voor om alle gesprekken opnieuw te gaan doen en iedereen weer te laten vertellen wat hij belangrijk vindt. Volgens mij ligt er een prima voorstel, laten we dat zo doen. Om een kleine handreiking te doen, de wethouder heeft een toezegging gedaan om het begrotingsproces nog met elkaar te bespreken, laten we het dan daarin kort meenemen, want volgens mij weten we best wel wat we willen. En dan met een goed voorstel komen, dat we volgend jaar niet weer wat over dit onderwerp moeten vragen. Dan even schuldhulpverlening en indexatie. De wethouder geeft aan: ik denk het ermee te redden, maar mocht ik tekort hebben, dan kom ik daarop terug, we gaan iedereen hulp bieden die het nodig heeft. Het lijkt me prima om het op die manier te doen. Preventieakkoord, vraag 1 deze week, vraag 2 volgende week, dat is fantastisch, dan komen ze verspreid binnen, dat moet goed komen. Dan even over het ambtelijk apparaat, want ik merk een hoop verwarring en discussie. Volgens ons zijn er 2 smaken om het te bepalen: of je stelt een norm of je doet het op basis van beleid. We hebben het altijd gedaan op basis van beleid en het college stelt nu een andere smaak voor, namelijk op basis van een norm. Dat kan, maar leg dan even kort uit waarom er gekozen is voor die andere opstelling. Dan komt de wethouder met een heel verhaal dat het wel gebaseerd is op beleid, maar dan moeten we de begrotingstekst aanpassen. Daar zitten wij een beetje mee, om ons standpunt te bepalen willen wij toch helder krijgen waarom het college voor een andere smaak gekozen heeft, want daar zit misschien een heel goede reden achter, die wij kunnen steunen. Ik wil absoluut geen discussie aangaan hoeveel we nodig hebben, maar het gaat ons: hoe onderbouw je het en wat ligt daarachter? Dan even een reactie op de verschillende partijen. Het onderwijsprogramma, wij twijfelen er wel wat bij. Ik weet dat scholen

soms ook echt moe worden van alle landelijke programma's die over hen uitgegooid worden. Ze hebben al heel veel lespakketten liggen, dus ik vind dat dat in het onderzoek echt expliciet meegenomen moet worden. Hoe belangrijk ook, soms zitten ze er niet op te wachten. AED en Sinterklaas, dat wordt allemaal geregeld, dus ik zie ook een combinatie, dat Sinterklaas bij 3 huizen langs gaat en een AED komt brengen, dan zijn we gelijk gered. Ik vind dat fantastisch. Het is ook heel goed als het gaat om kleine bedragen, ik vind dat je als gemeente op dit soort zaken door moet durven pakken en zeggen: dat gaan we gewoon regelen. Daar hoeft je politiek geen amendement op in te dienen. De 2 extra BOA's, ja, ik denk dat het goed is om dat onderwerp met elkaar uit te diepen aan de hand van een beeldvorming en op basis daarvan een goed besluit te nemen, zodat we het goed doen. Het CDA, terugdraaien OZB niet-woningen. Dat zullen wij niet steunen, ook omdat wij de dekking wat triggery vinden. Volgens mij creëer je daarmee een risico, dat je de cao-verhoging niet kunt dekken, dan loop je weer hogere schulden op en dan is het ravijn in 2026 nog dieper. Indexatie OZB, van de VVD, even los van het bedrag, kijk, als je dat niet doet, op een gegeven moment moet je het been bij trekken en dan krijg je enorme verhogingen. Wij vinden zo'n enorme trap niet zo'n goed idee, dan krijg je jojo-beleid, dat vinden we niet zo'n goede aanpak. Vanuit GL en PvdA verschillende ideeën gehoord. We willen de concrete voorstellen afwachten voordat we daar onze mening over laten schijnen. In zijn algemeenheid wel een winstwaarschuwing, er worden heel veel ideeën geopperd en iedereen zoekt dezelfde dekking, maar ik heb geleerd dat je het maar één keer kunt uitgeven, dus ik denk dat we aan het eind alle ideeën even bij elkaar moeten optellen en kijken op welke begroting we dan gaan uitkomen, want ik kan nu al verklappen dat we dat niet gaan halen, dus we zullen daar ook een keuze in moeten gaan maken. Als iedereen dezelfde dekking gebruikt, maakt dat het een stuk makkelijker. Als iedereen een andere vindt, dan wordt het ingewikkelder, maar dat is een winstwaarschuwing die we willen geven, hoe sympathiek de verschillende moties ook zijn. Ik vergeet even de sportbox, wij zijn heel erg voor het vrije buiten sporten, dus daar past een dergelijke sportbox prima in. We hebben even gekeken hoe dat werkt, dat ziet er inderdaad uitstekend uit. Dank u wel.

Mevrouw Van Splunter, GL: Wethouder Fortuyn, fijn te horen dat er voor nu witte rook uit de schoorsteen voor de Windas komt, voorlopig nog wel even. En het is goed te horen, dat er in ieder geval voor 2023 een vast contract is, dat geeft toch wat vertrouwen in de prijskaartjes voor het komend zwemseizoen. Wethouder Hoek, wat ons betreft niet zomaar een blanco cheque voor de intocht van Sinterklaas. Het is wel het moment om even na te denken over de maatschappelijke discussie, die we over veegpieten hebben. Wellicht is dit een momentum om dat toch als voorwaarde mee te nemen als suggestie. Ook dank voor de toezegging, dat in ieder geval gedupeerden van de toeslagaffaire te allen tijde bij de gemeente aan kunnen kloppen voor ondersteuning. En de motie van de menstruatiermoede komt eraan. Mocht u er iets meer informatie over willen: lees even het manifest. Dan blijf ik even in die hoek daar, met name over de 7,5 fte. Ik vond de beeldvorming van de timmerman een erg mooie. In principe klust een timmerman goed met een goed gevulde gereedschapskist. In onze ogen is die gereedschapskist nu niet compleet. Het beleid is meer reactief, beleidsmatig, dan proactief. Wij willen eigenlijk hetzelfde vertrouwen uitspreken als wat vanuit WIJ is gegeven op dit stuk. Even een positieve noot richting de VVD, we waren erg blij verrast over het sociale gezicht rondom de begroting schuldhulpverlening, alstublieft. Wij zijn absoluut voorstander van een beeldvormende avond over de inzet van de BOA's, dus daar zullen wij aanwezig zijn. Wat betreft de woningbouw, sociale woningen en betaalbare woningen, maar ook het verspoedigen van seniorenwoningen, daar voel ik eigenlijk een motie aankomen voor herziening van de woonvisie, in samenwerking met de PvdA, gezien ook alle landelijke ontwikkelingen. Als wij die visie blijven aanhouden, maar het klopt niet meer bij de wensen, behoeften en alle adviezen, landelijk, door de heer De Jonge, dan moeten we die wellicht gaan herzien, maar dat op een later moment. Daar wilde ik het bij laten.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik begin met bouwen, ik sluit er niet mee af. Ik mis een visie van het college, dat viel me toch een beetje tegen. Als je wacht met bouwen, kost het je ook geld. Stel dat er weer een crisis komt. De wethouder schuift het te makkelijk af: kom maar met een motie, het ligt nu bij rijk en provincie. Nee, het ligt bij ons. Onze woonvisie past niet meer bij de plannen die rijk en provincie nu hebben om de wooncrisis op te lossen. Wij moeten als lagere overheid aan de slag. We moeten de bestaande kaders wel los laten en de woonvisie aanpassen om meer betaalbaar te bouwen. Dat is 1 punt. Sneller bouwen. De quote van vanavond is van mevrouw Den Heijer: blijf het vooral lekker roepen, dat sneller bouwen, wie weet wordt het dan nog wat. Dat kan je makkelijk zeggen als je een dak boven je hoofd hebt, maar voor sommige mensen die dat dak niet hebben, klinkt het wel een beetje lullig, als ze toch wat snelheid van ons verwachten. Daar moet echt het college aan de bak en wij als raad ook. Dan ga ik door naar de glastuinbouw. De heer Hoek hoeft niet zijn portemonnee te trekken om de glastuinbouw uit de energienood te halen, want dat is een veel te grote vraag, maar we vroegen wel om een sterke overheid, die werkt aan het bevorderen van aardwarmte en het leggen van leidingen voor de restwarmte. Een concreet plan om die duurzaamheid, waarmee kosten bespaard kunnen worden, op de rails te krijgen. Over de formatie, nogmaals, wij steunen wel een formatie-uitbreiding, maar we willen gewoon

duidelijk uitgewerkt hebben voor welke beleidsterreinen en op welke termijn. Dan nog het punt: Lansingerland wil een inclusieve gemeente zijn. Een vraag aan de wethouder: hoe staat het met de uitwerking van het regenboog stembusakkoord, dat we vlak voor de verkiezingen sloten? Het abonnementstarief, een ander punt nog, het abonnementstarief huishoudelijke hulp vanuit de WMO, dat is nog steeds een grote zorg voor ons, voor heel veel mensen. De kosten gaan stijgen daardoor. Kan de wethouder aangeven of zij al bezig is om landelijk de vinger aan de pols te houden, hoe we daar nou eens van af komen. Dan kom ik bij het gratis openbaar vervoer voor ouderen. We zijn heel blij dat de heer Don van Doorn, in juni hebben we daar sterk op aangedrongen, dat hij nu de plannen voor gratis openbaar vervoer voor 65-plussers naar 2023 wil halen, waarvoor dank. Wij zullen ook zeker een motie of amendement graag mede indienen. Zaken als preventie en gezondheid vindt de PvdA ook ontzettend belangrijk. Als we dan toch bezig zijn met het regenboogakkoord, dan kan in één moeite het preventieakkoord mee. Het zijn belangrijke zaken, maar nummer 1 blijft het bouwen. Dank u wel.

De voorzitter: Het college heeft gevraagd om een schorsing van maximaal 20 minuten. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering, iedereen graag gaan zitten. Dan gaan we beginnen aan de tweede termijn van het college.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn: Ik heb een paar opmerkingen gehoord c.q. vragen of een aanbod, daar wil ik even op reageren. M.b.t. hetgeen de heer Krieger aangaf m.b.t. OZB-verhoging niet-woningen. We gaan inderdaad van 4 tienden punt 7 omhoog naar iets meer dan 5,1 of 5,2 tienden procent. Het areaal dat we hebben is natuurlijk groot, dus het tikt fors aan. Dat laten we zien op pagina 137, waarin we de gemiddelde waarden laten zien wat eventueel de euro effecten zijn op de verschillende pandgroottes. U weet zelf wel, dat we een behoorlijk forse uitbreiding hebben in areaal. We hebben een consistent beleid gevoerd om naar het gemiddelde te gaan. Dat hebben we ook aangegeven met elkaar, al in 2021, in 2022 en nu 2023. Dus ik zou inderdaad willen pleiten om daar niet aan te gaan sleutelen. Het is een verantwoorde verhoging die wij zien en zoals vanavond ook al een aantal keer gehoord hebben. Mochten ondernemers in de problemen komen, daar waar we de helpende hand kunnen uitsteken, zullen we dat zeker doen. Dat even om het te relativeren. Ik dank ook meneer Machielse voor zijn rekencapaciteit, want ja, die 80 cent. Ik wilde het extra klein maken, ik bedoelde het eigenlijk per maand, maar ik versprak me erin. Als je het keer 12 doet, dan kom je daar op uit, maar mooi dat u het even relateert, want in juli was er nog sprake van honderden euro's lastenverzwaring. Ik ben blij dat we met die € 8 al een aardig eindje op weg zijn om dat te relativeren. Dan t.a.v. het begrotingsproces, we hebben daar vanavond over gesproken, we willen graag gaan evalueren. We zullen als college daartoe het initiatief nemen. We gaan eerst het hele proces van die begroting door inclusief de eerste begrotingswijziging. Toen ik de begroting overhandigde aan uw voorzitter van de commissie AB, waar ook de pers bij was, had ik de stille hoop, ik sprak het ook uit: wellicht wordt het een hamerstuk. Toen zei de voorzitter: meneer de wethouder, reken er niet op. Dat zal ik dus ook maar niet doen. Ik denk dat dat goed is, want het is uw begroting. In het format kunnen we meenemen hoe we deze kunnen aansturen. We hebben een aantal nieuwe mensen, die er ook wel interesse in hebben binnen de afdeling financiën, we gaan gewoon kijken of we het hele boekwerk van 245 pagina's kunnen terugbrengen naar pakweg 40 A4-tjes, dat zou mij een groot genoegen zijn. Er achter zitten allemaal bijlagen voor juristen, die daar interesse voor hebben. Ik kijk u niet aan, hoor, meneer Van Santen. We moeten ons wel bij de grote lijnen houden, dat is duidelijk. Ik denk dat het format kan helpen, omdat je kan zien: wat gaan we doen, wat willen we bereiken? Dan kunnen we het ook afvinken: hebben we het bereikt? Zoals we ook vanavond aangegeven hebben, dat we binnen de taakstelling ook gevraagd hebben: je hebt budget en wat gebruik je nou niet? Is het effectief, kunnen we dat terughalen? Dat hebben we laten zien in de begroting, maar ik denk dat het beter kan, scherper kan. Ik zie ernaar uit, net zo goed als de behandeling van deze begroting, om dat samen met u te doen, namens het college uiteraard. Als laatste punt, ja, uitdaging. De som der delen, de som der moties, of de som der moties en amendementen, zou weleens tot een gigantisch tekort kunnen leiden. Dat is 1. 2, je moet ook meerderheden zien te vinden. Daar hebben we 15 dagen voor. Misschien kunnen we behulpzaam zijn, maar dat horen we dan wel even, om die optelsom te maken, wat er nu ligt is wel erg veel, we zullen in de gereedschapskist moeten gaan shoppen. Maar ik vind het een mooie uitdaging, u bent als raad aan zet om dit met elkaar op te pakken. Ik kijk ernaar uit, de waarschuwing werd afgegeven door de heer Markus, eigenlijk een hele goede. We gaan op naar 3 november, ik kijk ernaar uit, want ik vind het fantastisch hoe het gaat. Ik vind het ook heel mooi, dat u aan zet bent.

Wethouder Hoek: Er is heel wat gezegd over de uitbreiding van het personeel, ik wil daar kort op reageren. Het klopt inderdaad dat het college gekozen heeft voor een andere systematiek. Daarbij hebben ze een redelijke norm gekozen van 7,5 fte per 1.000 inwoners. Hoe zijn ze daartoe gekomen? In het kort, er waren signalen vanuit de organisatie dat de werkdruk wel erg hoog was. Daar is geobjectiveerd naar gekeken en aan de hand daarvan is er ook naar andere gemeenten gekeken. Er is met teammanagers gesproken en gevraagd: waar gaat het fout op dit moment? Aan de hand daarvan is er gekomen tot die 7,5 fte per 1.000 inwoners. Met die 7,5 fte kunnen we voor de toekomst het been bijtrekken. Dan heb ik het over de wet BIBOB, ondermijning, BOA's, communicatie-adviseur, ICT. Dan hebben we nog 7 fte voor 2023 te verdelen. De organisatie weet absoluut waar het op onderdelen wringt en spanning geeft. In Q1 hebben we klaar waar die laatste fte's definitief ingezet gaan worden, dat is ook een kwestie van prioriteren. Die verdeling hoort bij de gemeentesecretaris en niet bij de gemeenteraad. Die verdeling is ook gebaseerd op realistisch ramen. Ik snap dat het een ingewikkelde materie is en ik zeg toe, dat ik voor de begrotingsbehandeling schriftelijk nog een stukje extra uitleg geef mocht het nog niet duidelijk zijn. Verder verwijst ik ook nog naar de presentatie die de gemeentesecretaris heeft gegeven, die is nog steeds in IBABS te bekijken, waarin ook een groot stuk duiding wordt gegeven m.b.t. de methodiek, die we hier zojuist besproken hebben. Dank u wel. De heer Machielse: Een heldere toezegging van de wethouder, dank daarvoor. Een kleine verduidelijkende vraag daarop: u sprak in uw eerste termijn over een knelpuntanalyse, die onderliggend zou zijn voor de onderbouwing van de 7,5 fte. Kunt u die verwerken in uw brief aan de raad de komende weken? Wethouder Hoek: In alle oprechtheid. Besturen is ook vertrouwen hebben en ook vertrouwen durven geven. Wilt u nou echt als gemeenteraad, kennelijk zegt u: we hebben er weinig vertrouwen in. Ik weet niet of u bij de presentatie was, maar dat gaf mij een bijzonder duidelijk beeld, waarom we nu praten over dit onderwerp. Ik denk, ja, weet je, de hoe en wat vraag is hier heel vaak aan de orde geweest. Ik denk dat u die 2 wel moet scheiden. Het zou toch een raar signaal zijn, een rare methodiek zijn, wanneer de gemeenteraad constant over de schouder van de gemeentesecretaris mee zou kijken of hij wel op de juiste manier zijn personeel inzet. Ik ben ervan overtuigd, mede doordat we in voorgaande jaren iedere keer terug naar de raad moesten, hebben we voor deze nieuwe methodiek gekozen, dat je structureel kan werken aan een goed geolied ambtenarenapparaat, om niet constant de conclusie te trekken dat er geen tijd is. Of dat u tijdens de begrotingsbehandeling met allerlei nieuwe zaken kan komen, maar dat de uitvoering een heel groot vraagteken is vanwege het feit dat we niet genoeg ambtenaren hebben. Wil je proactief een gemeente besturen, dan hoort daar ook het juiste ambtenarenapparaat bij. Wij zijn ervan overtuigd, voor 100%, dat we u niet overvragen met deze 7,5 fte per 1.000 inwoners.

Wethouder Muis: Nog even kort een paar vragen of oproepen, waar ik nog op in wil gaan. De heer Jumelet vroeg of we los van de Oekraïners ook verder gaan met de spoedzoekers, mocht het allemaal anders lopen. Dat is zeker het geval. We hebben er overigens heel veel vertrouwen in, dat de communicatie Oekraïners, spoedzoekers gaat werken, hopelijk ook bij een volgende locatie. Mocht dat niet zo zijn, die opgave houden we scherp in beeld, die was al scherp in beeld, dat staat in de woonvisie, het staat in het coalitieakkoord. Dus ook zonder die combinatie gaan we dat doen, alleen kost dat wel meer capaciteit, niet vanwege de discussie van zojuist, maar om het te combineren met Oekraïners, dan maak je werk met werk, daarom heeft het ook onze voorkeur om het op die manier te doen. Maar uw vraag en oproep is helder, wij gaan er sowieso mee verder, hoe het ook allemaal loopt. Dan de aankondiging van GL en de PvdA over een motie om de woonvisie te herzien. Dat kan natuurlijk, dat is logisch als je denkt dat je andere kaders wilt. Alleen, de woonvisie gaan we op basis van omgevingsvisie monitoren, evalueren, dat is ook een logischer moment om dan met elkaar de discussie te voeren: loopt het zoals wij willen, is er aanpassing nodig, zijn er omstandigheden. Overigens, als je meer betaalbaar wilt, dan heeft het ook impact op de projecten waar je nu mee bezig bent, op de haalbaarheid, financieel maar ook op het tempo. Je kunt niet alles hebben. Weet wel, als je dit aan de orde gaat stellen, dan gaat het in elk geval niet sneller. Dat wilde ik even mee geven, de rest is aan de raad.

Wethouder Crossen: Ik had van mevrouw Verhoef nog een vraag over het abonnementstarief. U schat mij hoog in dat ik landelijk de vinger aan de pols ga houden, maar wat ik in elk geval zeker blijf doen: we blijven de landelijke ontwikkelingen nauw in de gaten houden. De komende maanden komt er een wetswijziging in consultatie. Deze maakt het mogelijk dat per, ja, het duurt weer even, 2025 een vorm van inkomensafhankelijke eigen bijdrage gevraagd kan worden voor de hulp bij het huishouden. Hoe dat verder vorm gegeven wordt, dat blijven we netjes volgen.

Burgemeester Van de Stadt: De wijkbrandweerman is het laatste punt van mijn portefeuille. Nee, die staat niet in de begroting. Toen we de begroting opstelden, was er een andere financiële werkelijkheid, dus er was simpelweg geen ruimte, want er moest ook op het veiligheidsdomein wat bezuinigd worden. Niet dat ik het niet nuttig vind, maar simpelweg, er was geen financiële ruimte. Dus die mogelijkheid ligt alleen nog bij de raad. Daarvan zou ik wel willen zeggen: maak wel een goede afweging op basis van nut

en noodzaak, of u de wijkbrandweerman ook een toegevoegde vindt. Daar kan ik u graag bij helpen, van informatie voorzien en al die zaken die u wilt hebben. We kunnen ook daarvan zeggen: we trekken hem in een later stadium naar voren, maar dat laat ik graag aan de raad over. De heer Van Doorn: Dit spitst zich vooral toe op de brandweer. Maar als we toch een discussie gaan voeren over de wijkBOA, waarin je ook die signalerende functie kan hebben, waarom maken we het niet integraal onderdeel daarvan? Het past redelijk in de visie die wij hebben neergelegd. Misschien kunnen we het combineren. Burgemeester Van de Stadt: Daar ben ik helemaal niet tegen, absoluut niet zelfs. Ik heb begrepen dat we de BOA-beeldvorming in het eerste kwartaal moeten kunnen doen, dus dat is een redelijke termijn. Voor de wijkbrandweerman geldt dat het een aparte functie, simpelweg: het vraagt echt expertise. Het is een brandweerman of -vrouw, die zich bezig houdt met het gesprek aangaan met inwoners en die ook denken aan oudere inwoners, over de brandveiligheid, waar op dit moment minder aandacht voor is. Dat staat los van wat een wijkBOA doet op het gebied van algemene veiligheid. Hij zit er dichtbij, ik ben er zeker niet tegen, maar het lijkt me goed dat u zegt wat u wilt daarin, wat de behoefte is. We kunnen ook iets apart organiseren over het fenomeen wijkbrandweerman. Eén van onze brandweerlieden is één van de trekkers van dit dossier, die is heel makkelijk bij de raad of bij de commissie te krijgen. De heer Krieger: Duidelijk, maar misschien m.b.t. draagvlak, of we het daar over moeten hebben, zou de burgemeester ons een brief kunnen sturen hoe u daarover denkt? Burgemeester Van de Stadt: Ik wil daarover graag wat op papier zetten. Dat kan voor de begroting, dan kunt u kijken, ik zal er een voorstel in doen, een beeldvorming of een voorlichting. Nogmaals, de tijdelijk commandant hier kent ons heel goed, dat is de trekker van dat dossier Veilig Leven. Ik denk dat ik hem voor een presentatie kan vragen op korte termijn voor geïnteresseerde raadsleden. Het hoeft geen formele beeldvorming te zijn met alle toeters en bellen. Dan kunnen we beslagen ten ijs komen.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik had gevraagd: wat is de status van het plan van aanpak n.a.v. het regenboog stembusakkoord? Ik zie geen budget daarvoor, maar we hopen het wel in het collegewerkprogramma tegen te komen. Misschien kan ik een toezegging vanuit het college krijgen.

Wethouder Hoek: Ik had een antwoord op een andere vraag. Daar moet ik het antwoord een beetje op schuldig blijven, die kennis heb ik niet paraat, maar ik denk dat op het moment het beschikbaar is, dat we het opnemen in het collegewerkprogramma. Dan wordt u daarvan in kennis gesteld. Maar u had nog een vraag over de glastuinbouw. U zei: ik heb niet om geld gevraagd. Dat was voor mij wel enigszins een geruststelling, want het gaat echt wel om substantiële bedragen in de glastuinbouw, maar u vroeg zich af om allerlei innovatieve projecten als aardwarmte en dat soort zaken, of dat nu stagneert. Binnen de MRDH is afgelopen week het net opgehaald m.b.t. projecten voor volgend jaar, daar heb ik met name dit aangekaart, omdat met name dit soort innovatieve zaken weleens het antwoord kunnen zijn op de crisis, of mede het antwoord op de crisis in de glastuinbouw. Het heeft absoluut onze aandacht. Verder hebben wij verschillende keren een brief richting het Haagse gestuurd, waarin wij aandacht hebben gevraagd voor de hele malaise in de glastuinbouw. Vanuit Den Haag wordt er ook nog gewerkt aan een oplossing voor de energiearmoede in de industrie. De vraag is of de glastuinbouw daar ook in meegenomen wordt. Greenport West Holland heeft in ieder geval gevraagd om daar ook aandacht aan te besteden, omdat met name de glastuinbouw natuurlijk ook voor enorme problemen staat. Die lobby is gaande. Mevrouw Verhoef: Dank aan de wethouder voor dit antwoord. Heb ik nu een toezegging van het college, dat het regenboog stembusakkoord plan van aanpak in het collegewerkprogramma komt? Wethouder Hoek: Ik kan me niet voorstellen dat het hele plan van aanpak in het, maar goed, nee, we zullen daarop acteren.

De voorzitter: Dan zijn we aan het eind gekomen van deze oordeelsvormende vergadering over de begroting 2023. Er zijn moties en amendementen aangekondigd voor de gemeenteraadsvergadering van 3 november. In die vergadering zal de raad besluiten over die amendementen en moties en natuurlijk wordt er besloten over de begroting van volgend jaar. Het is sowieso een bespreekstuk. De wethouder financiën zei: hij is eigenlijk veel te dik. Toen zei ik: ja, je hebt gelijk, want je hebt ook zo'n begroting in één oogopslag, dat zijn maar 2 A4-tjes. Ik begrijp dat de hele begroting wat meer vraagt, maar 245 was wel erg veel.

7. Actualiteiten uit het college

Burgemeester Van de Stadt: Ik wil toch even van de gelegenheid gebruik maken om u te informeren, omdat daar naar gevraagd is door verschillende fracties in het verleden. Ik heb helaas vandaag een ander besluit moeten nemen met het college. We hebben vandaag besloten dat de Kulck dicht gaat per 1 november. Het was een wens om hem langer open te houden, maar het is niet mogelijk vanwege de brandveiligheid. We zijn daar lichtjes mee omgesprongen. De brandweer geeft echt aan: we komen nu in de problemen met die brandveiligheid en de verantwoordelijkheid, die we als gemeente hebben als het mis gaat. Dus we moeten helaas sluiten per 1 november. Ik kan u wel zeggen, dat alle bewoners die er nog zijn, de meesten zijn inmiddels ondergebracht, dat we daar zeer zorgvuldig mee bezig zijn, zowel met Take Care B&B als met de thuisopvang, zodat wie hier wil blijven, hier kan blijven. Weet dat we

naar de bewoners zorgvuldig zijn, maar het open houden van de Kulck was echt om brandveiligheidsredenen gewoon niet meer mogelijk. Ik wilde u dat graag persoonlijk mede delen. De heer Van den Beukel: Dank voor de update. Plezierig te horen dat u er zorgvuldig mee omspringt, ook met de individuele bewoners, ik had het niet anders verwacht, maar toch goed om dat even bevestigd te krijgen. Is er ook al meer nieuws over het Hart van Bleiswijk? We hadden ergens de hoop dat het in elkaar kon overgaan ongeveer. Burgemeester Van de Stadt: Correct, u krijgt nog een brief hier over, daar staat ook het Hart van Bleiswijk in. Daarvan hebben we geconcludeerd: dat zijn echt zorgplaatsen. Die zorgplaatsen zijn echt aan de zorgpartijen om te exploiteren. Ik heb daarover inmiddels een gesprek gehad met burgemeester Lamers van Schiedam, die daar binnen de veiligheidsregio over gaat. Hij gaf aan, dat ze in Schiedam al een half jaar 50 zorgplaatsen klaar hebben staan, die niet ingevuld zijn. Hij zei: er zit kennelijk een discrepantie tussen de afspraak in Europees verband, dat elk land een aantal zorgplaatsen neemt. Dat is de vraag die wij kennen waar we met Hart van Bleiswijk antwoord op wilden geven. Maar in de praktijk willen de mensen met die zorgvraag heel graag dicht bij Oekraïne blijven. Ze belanden in Polen en in Duitsland, maar niet in Nederland. Daar zijn we nu achteraan, want het is de behoefte van de zorgpartijen aan de plaatsen in Hart van Bleiswijk. Op basis daarvan kijken we wat we daarmee kunnen doen. Er is een reguliere zorgpartij, die daar aan de slag wil. Er is overleg met meerdere partijen vanuit de eigenaar van Hart van Bleiswijk. Op dit moment zijn we er niet zeker van. Voor de mensen in de Kulck is het niet een automatische overgang, omdat het echt om zorgplekken gaat, u moet denken aan bedlegerig. In de Kulck ging het vooral om autistische kinderen en dergelijke, die hebben vooral behoefte aan zelfstandige woonruimte, omdat de gezamenlijkheid van de Kulck een belasting is voor dat soort kinderen. Daarom is een aantal overgegaan naar Hellevoetsluis, waar ze een woning hebben gekregen, die daar voor de Oekraïners zijn klaargemaakt. Dat is echt een winst. Anderen zeggen, daar in die groep: het verplaatsen van het kind verschillende malen is niet goed. Ook dat is een legitieme zorg, vandaar dat wij voor die groep zeggen: dan zorgen wij voor onderdak in Lansingerland in afwachting van de opening van de Sporthoeklaan.

8. Actualiteiten uit de commissie

De voorzitter: Niet het geval.

9. Verbonden partijen

De voorzitter: Ook niet.

10. Rondvraag en sluiting

De voorzitter, om 21.55 uur: Dan zijn we aan de sluiting toe. Hartelijk dank voor uw aanwezigheid vanavond. Ook hartelijk dank voor uw inzet voor de gemeente Lansingerland. We zijn sneller klaar dan we hebben ingeschat, dus ik kan gerust zeggen: nog een fijne avond. Ik sluit de vergadering.

